

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Besedo volivcem!

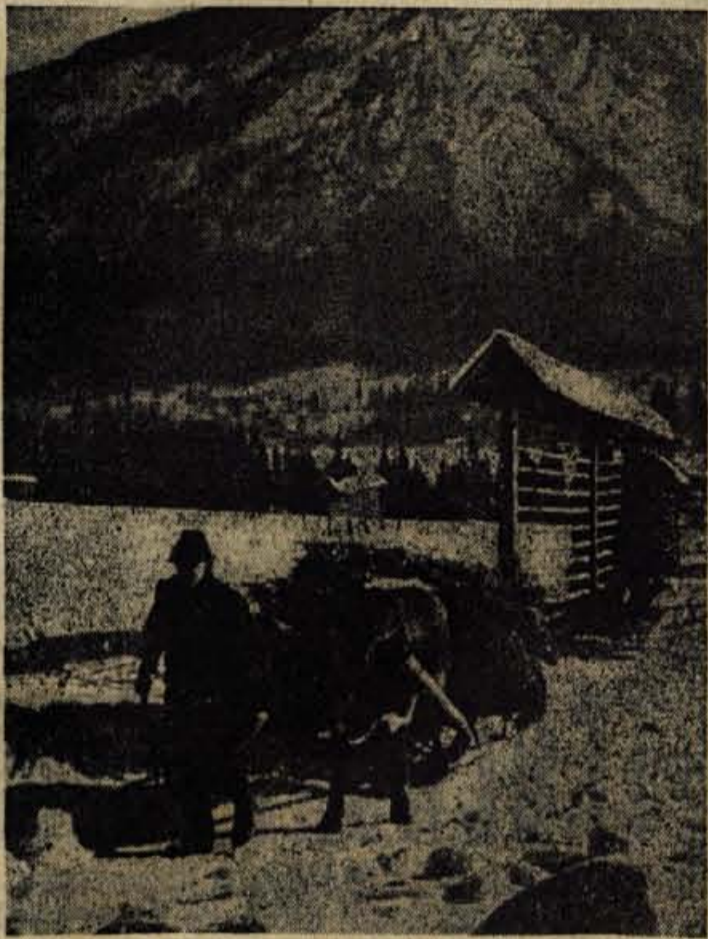
Gre za razne razprave in polemike okrog reorganizacije nekaterih občin. V gornjem delu, kjer pripravljajo združitve blejske, bohinske in radovljanske občine, teko priprave normalno. Zbori volivcev, ki so v vseh treh občinah pred dnevi končali razprave o tem upravljanju, so pokazali, da ljudje zelo dobro sledijo in razumejo razvoj narega komunalnega sistema. Zato so tudi z razumevanjem skoraj povsod podprli predlog združitve. — Razen manjšega števila diskutantov so na zborih v večini odobrvali reorganizacijo, češ da je to najmojše za nadaljnji razvoj teh krajev, se pravi v interesu samih prebivalcev. Tako v razpisno gledanje na stvari je v posameznih krajih prijetno izmenjalo celo občinska vodstva, kjer so ob tem celo podcenjevali zrelost volivcev. V prihodnjih dnevih bodo znova zasedali občinski ljudski odbori in bodo v imenu volivcev sprejeli končno stališče do tega upravljanja. O tem bo seveda pozneje razpravljala OLO in končno odločala republiška ljudska skupščina.

Drugače pa je v spodnjem delu, kjer je predvidena združitve železnice, žirovske in škofjeloške občine v enotno, močnejšo ekonomsko celoto. V Žireh, kakor tudi v Železnikih se je »zataknilo«. Čeprav je bilo o tem že več poročil in le o ostalo vse na mrtvi točki in le o ožjem krogu ljudi. Čeprav so po večini pravilno ugotovili, da razvoj narekuje okrepitev komun, kar bi dosegli z združitvami, so vendarle zadržali posek stvari z najrazličnejšimi pomisleki. V Železnikih so med drugim začeli postavljati določene pogoje. Tako je v občinskih političnih vodstvih nastala parava, da prej ne bodo iklesali zborov volivcev, dokler ne bo rešeno upravljanje gozdov za območje Selške doline, pravzaprav dohler tamkajšnja kmetijska zadruga ne dobi določene gozdovske iz spojnega ljudskega premoženja.

Taka in podobna stališča nikakor niso na mestu. Arondacija gozdov oziroma možnost dodeljevanja posameznih parcel SLP kmetijskim združenjem je že določena z nedavnim odlokom Okrajnega ljudskega odbora. Po kriteriju tega odloka bo to urejeno v vsem obsegu enako. — Toda to neodvisno od reorganizacije občin. Drugo, kar pa najbolj moti pri tem, je ugotovitev, da določeni ožji krog občinskih vodstev nikakor nima pravice s tem zavlačevati zbor volivcev oziroma odlašati državljani, da se oni sami izrečejo o tem upravljanju. Stvar danes reorganizacije je upravljanje razvoja teh krajev, upravljanje njihove perspektive s širšega vidika. Zato pri tem niso merodajna stališča občinskih vodstev, marveč prebivalstva v celoti, ki je življenjsko zainteresirano za perspektivo svojih krajev.

V gornjem delu, kot že rečeno, so volivci zelo razpisno razpravljali o tem upravljanju. Prav tako bodo morda volivci izmenjali posamezna vodstva tudi v teh dveh dolinah. Stvar reorganizacije je namreč sedaj aktualna in možna. Odločitve pa so zelo pomembne za nadaljnji razvoj posameznih krajev in širše skupnosti. Zato ožja občinska vodstva niti ne morejo nositi te odgovornosti in so dolžna dati besedo najširšemu krogu prebivalcev, zlasti pa volivcem.

K. Makuc

Za Dovje in Mojstrano značilen zimski motiv

S konference SZDL v Kamniku

Utrditev organizacije

V torek, 17. januarja dopoldne, je bila v veliki dvorani kulturnega doma v Kamniku letna konferenca SZDL občine Kamnik. Od 263 izvoljenih delegatov se je konference udeležilo 335 delegatov, kar je doslej največji odstotek. Vsi delegati so že vnaprej prejeli tiskano poročilo o delu občinske organizacije SZDL v minulnem letu, zato so tem pozornostje poslušali referat predsednika Vinka Gobca o nalogah SZDL v letošnjem letu. Razprava je bila zelo samoiniciativna in živahna. — Delegati so v glavnem razpravljali o vlogi SZDL glede realizacije perspektivnega razvoja občine in

o načinu dela SZDL ter pozitivne dela sekcij. Že v preteklem letu se je organizacija SZDL v Kamniku zelo utrdila in je na najboljši poti, da postane pravi ljudski parlament. Na konferenci je bil navzoč tudi ljudski poslanec Tomo Breč, ki je govoril o poglavljanju in izvajanju neposredne demokracije ter o vlogi SZDL. — Analiziral je poročilo o delu kamniške občinske organizacije in opozoril na tiste sestavke v poročilu, ki govorijo o delu delavskih svetov in o obveščanju članov kolektiva o problemih podjetja s posebnimi glasili, ki jih izdajajo nekatera kamniška podjetja.

Perspektive naših delovnih kolektivov

Jeseniški železarji bodo v prihodnjih desetih letih povečali dohodek na zaposlenega za 146 odstotkov

Jesenice, 20. januarja — Uprava tukašnje Železarnice je izdelala obširno poročilo o rekonstrukciji tega podjetja v prihodnjih desetih letih. Poročilo ugotavlja, da je strojni park podjetja v celoti dotrajan za 70%, in da je v prihodnjem desetletju potrebno skoraj 35 milijard dinarjev za splošno rekonstrukcijo. Toda vrednost proizvodnje železarnice bi se ob tem povečala od okrog 32 milijard letos na 61 milijard v 1971. letu. Vsak dinar, ki bi ga vložili v rekonstrukcijo bi že v 1971. letom dajal 76 para povečane realizacije — kar dokazuje, da bodo investicije zelo rentabilne.

O problemih te najstarejše železarnice v Jugoslaviji in o njenem zastarelem parku so že govorili na

raznih zveznih in republiških organih. Zelo veliko pa so o tem že govorili in ugrabili tudi sami prizadeti železarji. Sedaj pa je stvar dozorela za končno odločitev in prihodnji tork bo o tem razpravljala tudi Okrajni ljudski odbor na svoji redni seji obeh zborov. Železarna Jesenice je že v zadnjem desetletju dokaj dvignila svojo proizvodnjo. Lani je njena zmogljivost dosegla že milijon ton celotne proizvodnje, kar je bil izreden dogodek kolektiva. Vendar je nadaljnja rast proizvodnje omejena zaradi zastarelosti obratov. Sodobna tehnika, ki je tudi tej gospodarski dejavnosti dala nov pečat, ali Jesenice v odločitev. Ali naj si zastavijo v načrt potrebno rekonstrukcijo, kar jim bo v določenem času lahko zagotovilo delovno storilnost v širšem povprečju, ali pa naj iščejo bodočnost v drugih gospodarskih dejavnostih. Za prvo varianto narekuje zlasti tradicija železarstva v tem kraju.

Skupna količinska proizvodnja bo čez 10 let; se pravi po rekonstrukciji, dosegla 1 milijon 700.000 ton letno, vrednost proizvodnje pa se bo povečala za okrog 29 milijard in 100 milijonov dinarjev. Izdelovali bodo zlasti mnogo več kvaliteten izdelkov. Zlasti bodo povečali izdelavo trafa pločevine, brušenega jekla, bele pločevine in drugih kvaliteten izdelkov. Vzoredno s takim velikim povečanjem proizvodnje si ob na-

črti rekonstrukciji zagotavljajo celo zmanjšanja števila delavcev in sicer od 7000 lani na 6833 v letu 1971. To pa zagotavlja veliko povečanje delovne storilnosti in dohodka na posameznika. Na vsakega zaposlenega delavca se bo v povprečju povečala količinska proizvodnja za 56%, narodni dohodek pa celo za 146%. Značilno pa je, da v celotnem porastu delovne storilnosti in dohodka sploh, bodo poslovni stroški v tej splošni strukturi dokaj nižji, kar bo omogočilo splošno rentabilnost tega največjega podjetja v našem okraju. — I. c.

Priprave na občinsko konferenco SZDL v Bohinju

O delu v sekcijah

Minule krajevne konference Socialistne zveze delovnega ljudstva v Bohinju so bile izredno živahne, saj so člani na njih razpravljali o vsej dejavnosti, ki se razvija v bohinjanskem kotu. Govorili so največ o komunalnih problemih v občini kot tudi o življenjski ravni ljudi. Danes imajo na področju Bohinja 6 krajevnih odborov SZDL, in sicer v Bohinjski Bistrici z dvema podružnicama, v Polju, Stari Fužini z eno podružnico, v Srednji vasi, v Koprivniku in na Gorjulah ter v Nomenju.

Prav na teh konferencah se je večina članov SZDL odločila, da bi v Boh. Bistrici pričeli z gradnjo izobraževalnega doma, ki ga bo gradilo gradbeno podjetje »Sava« z Jesenic.

Med pomanjkljivosti pri delu organizacij SZDL v bohinjanskem kotu je bila tudi ta, da še niso

pristopile k organiziranju posameznih sekcij. Prav zaradi tega bo posebno poglavje v poročilu, ki ga bodo prebrali na občinski konferenci posvečeno tudi delu v sekcijah.

V okviru priprav na občinsko konferenco SZDL v Bohinju in na bližnje združitve radovljanske, blejske in bohinske občine, je občinski odbor SZDL v Bohinju organiziral v teh dneh tudi seminar v dveh skupinah. Na podlagi izkušenj, ki jih bo pridobil posamezniki na seminarju, bodo izdelali tudi program dela za letošnje leto.

Za občinsko konferenco je izvoljeno oziroma povabljeno 150 delegatov in gostov. Občinski odbor SZDL v Bohinju pa se že naprej trudi, da bi v organizacijo zajeli kar največ prebivalcev s tega področja. Danes jih je večina že 71,28 odstotka vseh prebivalcev. M. Z.

S plenuma Okrajnega sindikalnega sveta

Besedo proizvajalcem Zlasti v manjših podjetjih pomanjkljivo družbeno samoupravljanje

V sredo, 18. januarja, je bil v prostorih Delavskega doma v Kranju plenum Okrajnega sindikalnega sveta, ki je obravnaval predvsem nekatere probleme delavskega samoupravljanja. Letos bo osrednje delo sindikalnih organizacij nadaljnje razvijanje delavskega samoupravljanja. Sindikatni bodo tista gonilna sila, ki bo omogočila delavcem, da omaje in odstrani iz delavskega samoupravljanja vse birokratske elemente.

Predsednik ObSS z Jesenic je takoj v začetku omenil, da so na Jesenicah opažali eni strani dobro organizirano delavsko samoupravljanje v Železarni, po drugi strani pa je to samoupravljanje v obrtnih in gostinskih podjetjih samo formalno. Dotaknil se je tudi obratnih delavskih svetov v Železarni in posledic, ki jih ima združevanje gostinskih obratov za delavsko samoupravljanje. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Bohinj je dejal, da, žal, mora ugotoviti, da delujejo organi delavskega samoupravljanja v bohinjanski občini slabo, kar še posebno velja za gradbeno podjetje. Tudi obveščanje kolektivov o sklepih DS je zelo slabo, saj več kot polovica delavstva v kolektivih ni seznanjena z delom delavskega sveta. To je ugotovil občinski sindikalni svet Kranj s posebno analizo, o kateri bomo obširneje poročali v eni izmed naših števil.

Kakor je bilo iz razprave razvidno, je delavsko samoupravljanje v mnogih podjetjih pod vplivom vodilnih uslužbencev. To se jasno odraža predvsem letos, ko sestavljamo perspektivne plane. Tako je neko podjetje v jeseniški občini sestavilo tak plan, ki predvideva investicijsko vlaganje v družbeni standard šele v letu 1964 (gradnja stanovanj). Popolnoma je jasno, da ta plan ni bil sestavljen v skladu z zahtevami delavcev, kar se je tudi pozneje pokazalo. Delavec — proizvajalec ne potrebuje samo sodobno strojno opremo v podjetju, temveč tudi stanovanje. Delavec zahteva, da se morajo vzporedno zagotoviti sredstva za investiranje v gospodarske nameitve in v družbeni standard. Zato

vidimo, da je bil ta plan, ki pa ni bil edinstven primer, sestavljen izključno samo po željah vodilnih kadrov v podjetju. Zgoditi pa se tudi, da kolektiv razpravlja o nadaljnji gospodarski politiki podjetja in da tudi sprejme določene sklepe, ki naj jih predsednik sindikalne podružnice zastopa pred direktorjem in drugimi vodilnimi uslužbenci. Toda prav predsedniki teh podružnic nemalokrat pozabijo, da ne zagovarjajo nekih osebnih koristi, temveč zahteve proizvajalcev in hitro popuste s predlogi kolektiva, ako ti niso več vodilnim kadrom.

Zato bo letos, kakor sem že uvidoma poudaril, težje delo sindikatov prav na krepitvi delavskega samoupravljanja. Za to akcijo se bo treba dobro pripraviti, ker bo znatno težja, kakor pa je bila uvedba nagrajevanja po delu. Pri tej akciji so sindikalni organi naveli na pomoč tehničnega osebja v podjetjih, ker je to vedelo, da nagrajevanje tudi njim koristi. Sedaj pa bo ta akcija dosti težja, čeprav bo imela samo edini namen — dati delavcu kot proizvajalcu popolnoma oblast v roke. Pri tem nas ne smejo motiti razne še ne do kraja izvedene organizacijske oblike (ekonomske enote in podobno), pač pa moramo imeti pred očmi samo eno: omogočiti delavcu, da bo lahko svobodno razpravjal in da bodo njegove zahteve prodirle tudi do »vrha«, kjer bodo enakovredne zahtevam vodilnih kadrov. — I. c.

Merila demokracije

O perspektivnem razvoju se v zadnjem času precej govori, zlasti ob izdelavi predlogov za petletni perspektivni načrt. — Posamezni predlogi pa, ki so že doslej izdelani, ne dokazujejo večjih sprememb. Sodobna tehnika s hitrim tempom ustvarja povsem nove gospodarske dejavnosti in pušča v ozadju druge, ki tako odmirajo in se izgubljajo oziroma se preplavljajo v druge. Načrtno vodenje gospodarstva bi moralo take prirodne objektivne pogoje vnaprej usmerjati. Prav to pa pogrešamo v naših perspektivnih načrtih. — Nikjer ni predviden določen skok, preorientacija, večja reorganizacija in podobno.

Na predlog Okrajnega ljudskega odbora so lani, a delno že predlanskim organizirali posebne razprave o perspektivah za tekstilno in lesno industrijo, za industrijo obutve in za usnarjstvo. Kljub mnogim podatkom in analizam teh dejavnosti pa so končni zaključki precej razočarali. Končni predlogi namreč z malimi izjemami predvidevajo skorajda nespremenjeni proizvodni postopek brez večjih specializacij, z istimi podjetji in obrati; skratka brez bistvenih sprememb.

V nekaterih primerih pa, kjer so se komisije začele ukvarjati s predlogi večje reorganizacije, združevanja in podobno, je kaj hitro nastala kritika, češ da je pač to odvisno od kolektivov, da nima nihče pravice krčiti samostojnosti samoupravnih organov in podobno. To je bilo zlasti pri lesni industriji. Zaradi takih in podobnih razlogov so zvočeneli tudi zaključki in predlogi za perspektivni razvoj. To se zelo jasno izkazuje tudi v nadaljnjih pripravah za izdelavo petletnega načrta.

Zato so prav o tem vprašanju precej govorili pred dnevi tudi na seji okrajnega komiteja ZK. Ob tem je Štefan Kadoč iz Kranja predlagal, da bi osnovali poseben zavod za proučevanje ekonomskega razvoja. Ta naj bi proučeval

naše objektivne prirodne pogoje in možnosti ter v sodelovanju z znanstvenimi analizami in sodobnimi tehničnimi dosežki dajal predloge za perspektivno usmeritev posameznih podjetij in panog.

To je vsekakor zanimiv predlog. Velik del naše tekstilne industrije je na primer z dokaj zastarelim strojnimi parkom. Vprašanje daljšje perspektive je, ali naj obnovljamo to industrijo v istem obsegu in lokaciji z novimi stroji ali naj bi se postopoma preusmerjali na druge vrste dejavnosti; na primer na elektroindustrijo, na gumarstvo itd. Vrsta takih vprašanj je v lesni, kovinski industriji itd. V tovarni Iskra imajo v evidencah kar 80.000 delovnih operacij. Vse preimajo se lani, a delno že predlanskim organizirali posebne razprave o perspektivah za tekstilno in lesno industrijo, za industrijo obutve in za usnarjstvo. Kljub mnogim podatkom in analizam teh dejavnosti pa so končni zaključki precej razočarali. Končni predlogi namreč z malimi izjemami predvidevajo skorajda nespremenjeni proizvodni postopek brez večjih specializacij, z istimi podjetji in obrati; skratka brez bistvenih sprememb.

Pri tem pa nastane tudi vprašanje demokracije oziroma samostojnosti kolektivov. Čeprav je to v resnici stvar kolektivov pa tudi širša skupnost zlasti pa subjektivne sile, nikakor ne morejo biti bladne do tega. — Nikakor ni na mestu, da bi zaradi formalne demokracije puščali kolektive, ki bi začeli v težave. Pri tem bi bila prizadeva tudi širša skupnost. Prav je, da kolektive obvestimo o vseh dobrih in slabih straneh določenega stališča in jim s širše perspektive prikažemo pravo pot. — Prav za tako delo bi bil seveda potreben omejen zavod. Toda nujnost je sedaj sili v nekatere odločitve. Okrajni načrt se je za letošnje 1961. leto izognil nekaterim konkretnim opredelitvam. Toda občinski odbori bodo morali že ob sprejemanju letošnjih načrtov konkretno povedati ali dajejo prednost eni ali drugi dejavnosti. To je njihova neposredna in velika naloga. Prav zato pa je to vprašanje sedaj zelo aktualno. — I. c.

OBRAZI IN POJAVI

Nisem ga poznal prej in kar zažudilo me je, da je v tej vasi tako razgledan in aktiven človek, ki ga nisem videli še na nobenem sestanku. Konferenca SZDL bi bila pravzaprav precej bolj mrtva, če se ne bi prav on odlašal. Najprej je ostro obsopal nedejavnost lokalnega odbora, ko so povzeli o družbenih organizacijah. — Zatem se je zgražal nad odborniki, kaj delajo, da je tam taka cesta, čudil se je zanikrnosti potrtošniškega sveta, ki ne ukrene ničesar itd. Precej stvari je po-

vedal in nekatere so bile take, da so se posamezni udeleženci kar spogledovali.

V odmoru sva se srečala. — Pravzaprav so mi ga predstavili drugi in zelo sem se strinjal s predlogom, da bi ga predlagali za člana novega krajevnega odbora SZDL.

»Kako pa da tako dobro poznate delo raznih organizacij tu na vasi?« sem ga še pobaral. — »Zanima me to. Tukaj živim.« — »Torej ste pripravljene pomagati, sodelovati vsaj v neki organizaciji, čeprav ne v odboru SZDL?«

»Ne. Do tega me pa ne pripravite. Jaz vam samo povem, kaj in kako delate, sam pa ne maram biti zraven, ne maram odgovarjati za druge,« je dejal.

Hitro smo se poslojili in domaćini so ga ocenili kot večnega kritikarja, ki vidi in govori samo o posameznih slabostih, pri katerih dela iz muhe konja, sam pa noče dvigniti prsta brez plačila in noče pomagati v nobeni organizaciji, niti pri krajevnem odboru Rdečega križa. — Na srečo takih ni veliko! — I. c.

Kritikaster

TE DNI PO SUETU

ABAS POSTAVIL POGOJE ZA PLEBISCIT

«Al Akbar» je objavil razgovor s predsednikom časne alžirske vlade Ferhatom Abasom. Abas je poudaril: «Samo s pogojem, da bodo dana Jasna jamstva, je možno izvesti pravi plebiscit, mi pa nismo sprejeti plebiscita niti pod nadzorstvom OZN.»

STRAUSS O VEZBANJU BUNDESWEHRA

Zahodnonemški obrambni minister Strauss je izjavil na tiskovni konferenci, da je možno, da bo v kratkem dosežen britansko-zahodnonemški sporazum o vezbanju zahodnonemških čet na britanskem ozemlju.

UPORNIKI SE PRIPRAVLJAJO NA EVAKUACIJO VIENTIANA

V krogih prozahodne vlade princa Buna Uma privajo, da namestnik vlada zapusti svoj sedanji sedež v Vientianu. Vlada naj bi se preselila v Savanaket, bivši sedež uporniškega generala Nô-savana, če bo silam zakonite vlade princa Suvane Fume v sedanjih operacijah uspelo presekati državo na dvoje.

NOVO FRANCOSKO PIRATSTVO

Po poročilu pomorskih oblasti Nemške demokratične republike je neka francoska bojna ladja ustavila te dni v bližini Gibraltarja šolsko ladjo trgovske mornarice NDR «Henrich Heine».

PROVOKACIJE PROTI SOVJETSKIM LADJAM

Sovjetska zveza upa, da bo vlada ZDA prenehala izzivanje ameriških oboroženih sil proti sovjetskim ladjam. Ko poroča o novih «piratskih akcijah» letalstva in bojnih ladij ameriške vojske proti sovjetskim trgovskim ladjam, objavlja agencija TASS pisanje sovjetskega tiska, ki pravi, da označujejo to provokacijo politično ameriškega tiska, ki je nevarna za mir.

Seminar za člane potrošniških svetov

Kamnik - Ta teden je bilo tu posvetovanje članov potrošniških svetov, ki so bili izvoljeni že pred štirimi leti, pa nikakor niso mogli najti primerne oblike dela. Na posvetovanju so najprej ugotovili, da so potrošniški sveti potrebni, ker imajo v Kamniku dovolj široko področje dela. Pač pa je treba svetove v mestu in na deželi organizirati na drugačni podlagi. Doslej je imela vsaka trgovina svoj potrošniški svet, sedaj pa bo za ves Kamnik samo en svet. Člani sveta bodo izvoljeni na prihodnjih zborih volivcev. Občinski odbor SZDL bo za člane potrošniških svetov organiziral poseben seminar.

Napotki staršem

Zabnica - V petek, 13. januarja zvečer, je bilo v Zabnici v okviru Delavske univerze iz Kranja predavanje »O izbiri poklica«. Psiholog tov. Franc Kovač, je v svojem zelo zanimivem predavanju govoril staršem o zanimivih po-

datkih in jim dajal napotke, kako naj otrokom pomagajo izbirati različne poklice. Le žal, da se ljudje niso udeležili predavanja tako kot običajno, saj je bilo le okrog 60 navzočih.

V dvoranu Zadrúžnega doma v Velesovem se je v sredo zvečer zbralo precej domaštinov. Zbrali so se, da so se pomenili o daljšem zdravstvenem tečaju, ki bo prihodnje dni

MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA

Gorenjski odmevi „MODE“ 1961“

Kaj in kako pripravljajo nekatere naše tovarne za potrošnike

Radi govorimo, da je Kranj središče tekstilne industrije, pa tudi to, da so na Gorenjskem najboljše tovarne čevljev. Zato se mi je zdelo kar nekako čudno, da sem morala gorenjska podjetja tako dolgo iskati po Gosposvatem razstavišču. Dobesedno zgubila so se v množici razstavljalcev iz drugih koncev naše domovine. Najprej sem našla razstavni prostor »Almiro« iz Radovljice. Hotela sem se pozanimati, kako je z modeli, ki jih razstavljajo, zastopnika po nistem našla. Sja sem štrikrat okrog paviljona, povpraševala so- sedne zastopnike, ki so me pri mojem kroženju z radovednostjo opazovali in končno ugotovila, da »Almiro« tu nihče ne zastopa, ker imajo tako že vse prodano. In potem nisem vedela, ali je Sejem mode samo zaradi trgovskih podjetij, ali pa tudi zaradi česa drugega.

Nekoliko slabše volje sem raziskovala naprej, odkrila še več paviljonov gorenjskih podjetij, med njimi tudi štiri, pri katerih sem lahko dobila nekaj odgovorov na moja vprašanja. Izbira je bila torej povsem slučajna.

Ali sta mogoče razmišljali o tem, da bi imeli med vašimi modelarji tudi likovnega strokovnjaka? Vemo, da bi ga potrebovali, vendar ga ni lahko dobiti. Samo likovna izobrazba še zdaleč ne zadostuje in je važnejše, da vsak modelar dobro pozna tehnološko usnja in tako oblikuje res uporabne trpežne modele, ne pa fantazijske.

Kdo izdeluje vzorce za vaše blago? Imamo svojo desenerko. Veliko vzorcev pa nam predložijo naši največji odjemalci - konfekcijska podjetja - sami.

»PLANIKA«, Kranj Ze po bežnem ogledu vaših razstavljenih čevljev lahko po vsej verjetnosti trdim, da vsi ne bodo v prodaji. Res je, da smo marsikaterega od teh parov izdelali le za modni sejem, ker se na našem tržišču ne bi obnesel. Nekateri, po obliki solidnejše, pa bomo izdelali že za letošnjo pomlad in poletje. Kako nastajajo nove oblike čevljev v vaši tovarni? Predloge za nove modele izdelujejo modelarji, ki oblikujejo po lastnih idejah, po idejah iz raznih revij, včasih jih pošljejo tudi v inozemstvo, da si naberejo novih idej. Vsak model gre potem še v razvojni oddelk, ki model vsestransko obdelja in ga da tudi v poizkusno nožnjo. Sele potem zberemo predstavnike trgovskih podjetij in komercialiste, ki skupaj odberejo čevlje, ki jih potem izdelujemo za prodajo.

Ljudje in dogodki

Kennedy v beli hiši

Ta petek je prišel v Belo hišo v Washingtonu novi gospodar. Po dveh mandatnih dobach, torej po osmih letih se je iz nje izselil slavni vojaški poveljnik in prvi slavni politik Eisenhower. Svoje mesto je odstopil mlademu, dinamičnemu Johnu Kennedyju. Po osmih letih so tako spet prišli na državno krmilo demokrati.

Kaže, da postajajo Mobutuju, Kasavubuju in kompaniji, ki v Kongu vse bolj vroči. Nemiri v lastnih vrstah in uspehi nacionalne kongoške vojske, povzročajo dokajšnje negotovosti in strah med njihovimi pristaji. Zato se v zadnjem času občuti vse močnejše zблиžanje med tema dvema kongoškima voditeljskima in »predsednikoma katanike vlade« Combejem. S skupnimi močmi skušajo sedaj vsi trije preprečiti akcije zakonite kongoške vlade in želje večine kongoškega ljudstva. Pri tem jim še vedno sekundirajo čete Združenih narodov, ki tako delajo kaj slabo uslugo ugledu OZN.

vedno bolj ali manj neprikrito podpirajo Mobutuja in njegove plačance v boju proti zakoniti vladi in parlamentu. Skratka, človek-dobi viš, da se je republikanska administracija močno potrudila, da Kennedyju že na začetku nakopiči na glavo čim- več skrbi in delikatnih situacij. Vsi ljudje v svetu, ki jim je pri srcu mir, pa upajo, da bo novi predsednik ZDA z njemu lastno vitalnostjo uspel premagati te ovire in vnesti v mednarodne odnose nove elemente pomirlive in zblíževanja.

Novica o martretiranju Lumumbe je močno odjeknila med Kongožani in po vsem svetu ter povzročila veliko razburjenje. Vsi občujajo čete ZN, ki so zelo občutljive, če gre za najmanjši incident z belci, medtem ko mirno opazujejo nečloveško pretrepanje in mučenje zakonitih kongoških predstavnikov. Vendar ta dogodek samo kaže na veliko slabost sedanjih kongoških oblastnikov.

Nečloveški postopek

predsednika kongoške vlade Lumumbo premetili iz dosedanjega zapora v Thyssellu v Katango. Strpali so ga v neko taborišče 13 km severozahodno od glavnega mesta Elizabethvillu. Očitno se Mobutu in Kasavubu nista več zanesla na svoje vojake, zlasti ne po nedavnem uporu v thysviliški garniziji. Zato sta oddala svoje- ga jetnika zanesljivejšim stražarjem: Combejevemu žandarjem, ki so poveženi Belgijci ali pa so vsaj pod njihovim neposrednim poveljstvom.

Premiera Lumumbo so med prevozom in v Elizabethvillu strahovito mučili. Čeprav so čete ZN to početje opazovale, niso intervenirale. Edino kar so predstavniki ZN storili, je bilo to, da

»Combeju svetovali, naj bi se povezal z mednarodnim Rdečim križem, da bi se le-ta pobrigal za človeško ravnanje s kongoškim premierom.

»TEDENSKE INFORMACIJE«

Nova oblika obveščanja in izmenjave Iskušeni med organizacijami SZDL in delovnimi kolektivi

Pred dnevi, 16. januarja, je Okrajni odbor SZDL izdal prvo številko »Tedenskih informacij«. Na dvajsetih ciklostiranih straneh so kratka poročila o nekaterih aktualnih vprašanjih. Okrajni odbor SZDL obvešča o nekaterih značilnostih v pripravi družbenih načrtov, o združevanju kmetijskih združenj, o delu komisije za družbeno ureditev in o pripravah za proslavo v počastitev 28. letnice vstaje naših narodov. Prav tako so tam nekatera obvestila in podrobnosti o delu organizacij SZDL v kranjski, jeseniški in tržiški občini.

Prva številka »Tedenskih informacij« Okrajnega odbora SZDL je prvi uspeh v okviru merila, da se pride do novih oblik obveščanja in izmenjav izkušenj med organizacijami SZDL. Gre za nov način, ki se bistveno razlikuje od raznih biltenov v dosedanjih praksah. Namesto navadnih obveščanj »nižjih« organov bodo v sedanjih informacijah izmenjavali izkušnje vertikalno in horizontalno. Krajevne organizacije bodo redno tedensko obveščale svoja občinska vodstva o najvažnejših problemih in pojavih, o razpoloženju prebivalstva itd. Občinska vodstva bodo po pregledu takih informacij iz vseh krajevnih odborov sestavila enotne informacije. V teh informacijah bodo v kratkem, telegrafskem slogu poročali o najvažnejših problemih in pojavih ter nazkazali tudi njihovo reševanje. Krajevne organizacije bodo tako imele širši vpogled v določene probleme in pojave in bodo lažje usmerjale svojo dejavnost. Tak način sodelovanja je predviden tudi v okrajnem in morda pozneje tudi v republičkem okviru. Okrajni odbor SZDL bo prav tako sprejemal redne tedenske informacije iz občinskih vodstev, jih

organizacijami. Razlika je v glavnem le ta, da osnovne organizacije - (sindikalne podružnice) - ne sprejmejo odmeva na njihove informacije iz občinskega, marveč iz okrajnega merila. Okrajni sindikalni svet je prav tako na osnovi rednih tedenskih poročil iz vseh večjih kolektivov pred dnevi izdal že 16. številko »Informacij«, v katerih prinaša izkušnje posameznih kolektivov in tako pomaga svojim organizacijam, da se lažje znajdejo v njihovem praktičnem delu.

Prvi gumarski razvojni izobraževalni center

Kranj - V minulih dneh je pričel z delom prvi gumarski razvojni izobraževalni center, ki so ga ustanovili v tovarni Sava v Kranju. Center je kot pravna oseba postal zavod s samostojnim finansiranjem. Začetna finančna sredstva je dala Zavodu tovarna Sava, kasneje pa bo iskal finančna sredstva iz uslug, ki jih bo nudili tovarni in kasneje lahko tudi vsej gumarski industriji v Jugoslaviji. Zavod oziroma center vključuje tri sektorje, in sicer razvojni sektor, ki ima nalogo proučevati celotno proizvodnjo tovarne, nadalje inštruktorski sektor in pedagoško-šolski sektor. Slednji bo skrbel za teoretično iz-

obraževanje delavcev, in sicer s tem, da bo delavce seznanjal s celotnim procesom tovarne, o njihovih pravicah in dolžnostih. Izobraževalni center vključuje tudi obe šoli, in sicer Industrijsko gumarsko in Srednjo tehnično gumarsko šolo, v katerih je skupno okoli 100 študentov. Prva izučni dijake v kvalificirane gumarje druga pa v srednji tehnični vodilni kader. Kakor računajo v tovarni Sava, bodo približno v dveh letih preselili vso industrijsko proizvodnjo v obrat II, to je na Gašče. V sedanjih prostorih v Gregorčičevi ulici pa bo imel svoj sedež razvojni izobraževalni center. Tako se bodo učenci in dijaki obeh šol praktično izpopolnjevali v tem centru in prav tako tudi vsi novosprejeti delavci, tako da bo v prihodnje na obratu II potekala proizvodnja z že izurjenim kadrom.

ZAPISEK NA ROB

STANOVANJE ZA 16 DINARJEV Čeprav se to čudno sliši, je vendarle res. Pravzaprav je to mala podstrešna sobica v Cankarjevi ulici št. 17 v Kranju. Ko sta v sobico stopila še dva člana Občinskega odbora ZB, da bi se preprčala o stanovanjskih razmerah člana te organizacije, ki tukaj stanuje, skorajda nista našla niti stolčiča. Zena, ki je invalidsko upokojena s sedmimi operacijami in meningitisom, je bolna nemočno vzdihovala na postelji. On, Pavel Celik, železničar, zaposlen na železniški postaji v Ljubljani, se je bil utrujen in bled pravkar vrnil iz nočne službe in skorajda ni imel kam sešiti. Ze polna štiri leta stanujeta v tej sobici. Omara, mizica, stol, enojna ozka postelja in mali električni kuharlik. Za drugo ni več prostora. Pod posteljo, pod mizo, na omari - povsod je izrabljen vsak centimeter. Celo za peč ni prostora. In še pogled na stanovanjsko odlobo: kvadratnih metrov 4, točn 12, letna amortizacija 190 dinarjev, mesečna amortizacija 16 dinarjev in drugo; končna najemnina 16 dinarjev. Le žal, da v ZTP v Ljubljani verjetno ne vedo, kako živi njihov kurjač, čeprav je že 14 let pri njih zaposlen in je obenem tudi preživljal borec IV. Prekmurjske brigade.

Ob pripravi za izdelavo perspektivnega plana

ROOPERACIJA IN MODERNIZACIJA

Nekatere nove oblike sodelovanja naj pospešijo hitrejšo gradnjo

Z razpravo o nadaljnjem razvoju gradbeništva in industrije gradbenega materiala so bila končana posvetovanja s predstavniki gospodarskih organizacij na Okrajnem ljudskem odboru v Kranju. Ker predstavljajo gradbeništvo danes nasproti potrebam najbolj zaostalo panogo, vam bomo v nadaljnjem skušali podati osnovne misli, ki naj bi vodile k modernizaciji gradbeništva.

Kakor na vseh dosedanjih posvetovanjih, je direktor Okrajnega zavoda za planiranje podal okvirne smernice za nadaljnji razvoj gradbeništva in z njim vzporedno tudi industrije gradbenega materiala. Poudaril je, da je mehanizacija gradbeništva že zaradi pomanjkanja delovne sile nujna. Povečana mehanizacija bo omogočila nizek porast delovne sile na eni strani, po drugi strani pa visoko povečanje narodnega dohodka. Problem stanovanja in prehrane gradbenih delavcev bo treba tudi nujno urediti, ker bomo na ta

način delno preprečili tudi fluktuacijo delovne sile.

Skoraj vse gospodarske organizacije so sestavile take predloge plana, ki ne ustrezajo osnovnim smernicam perspektivnega načrta. Podjetja ne povečujejo osebne in narodnega dohodka. Večina gradbenih podjetij, predvsem pa manjša, ne računa pri investicijskih naložbah na lastna sredstva. Isto sliko nam dajo tudi predlogi podjetij industrije gradbenega materiala.

Ako hočemo govoriti o sodelovanju med podjetji, nikakor ne moremo obravnavati gradbene operative izolirano. Zato so se udeleženci posvetovanja soglasno strinjali, naj se skupno obravnavajo gradbeno podjetja, podjetja gradbenega materiala in nekatera lesnoindustrijska podjetja, ki so več ali manj povezana z gradbeno operativno. Zato so se tega posvetovanja udeležili tudi zastopniki Jelovice, LIP Bled in nekateri drugi. Direktor Projekta Kranj, ki se je

kot prvi javil k razpravi, je dejal, da za razvoj gradbeništva žrtvuemo vse premoške sredstev. Teh ni zaslediti niti v sedanjem perspektivnem planu. Sama gradbeno podjetja nikakor niso zmožna, da bi dvignila svojo gradbeno operativno na tako višino, kakor jo imajo nekateri druge evropske države. Tega ne zmorejo niti večja podjetja, ki se lahko prilagajajo potrebam trga, kaj šele manjša gradbeno podjetja, ki so neposredno odvisna od lokalnih interesov.

Prav zato bi bilo pametno, da bi gradbeno podjetja našla neko skupno obliko sodelovanja. Ena izmed takih oblik je že skupno izkoriščanje gramoznic, težkih strojev in podobno. Prav pri težkih strojih so nekateri poudarjali, da opravljajo manjša podjetja težaka dela raje z delovno silo, ker je takšno delo cenejše, kakor pa da bi nabavili težke stroje. Prav zato bi bilo tako sodelovanje res nekaj nujnega. Smotno pa bi se bilo pri tem povezati z vsemi podjetji, ki proizvajajo določene izdelke za potrebe gradbeništva.

Najbolj ovirajo hitro gradnjo obrtniške usuge. — Zato bi bilo potrebno osnovati posamezne obrt-

niške zadruge, tako kakor jih že imajo po nekaterih drugih okrajih. Podjetje bi namreč potem samo sklenilo pogodbo s tako zadrugo in vse dosedanje nevedčnosti pri iskanju obrtnikov za finalno izdelavo objekta bi na ta način odpadle. Tudi obrtniki sami kažejo za tako obliko skupnega dela izredno zanimanje, saj se nekateri celo z Gorenjske vključujejo v take zadruge v ljubljanskem okraju. Povezava med projektanti, gradbeniki in proizvajalci gradbenega materiala je zelo šibka in jo bo treba okrepiti. Tako na primer projektivno podjetje določi v načrtu za nek objekt tako vrsto opeke, katero opekarni sploh ne izdelujejo, ali pa železo take dimenzije, ki se sploh ne dobi. Gradbeno podjetje pa niso zadovoljna s kvaliteto opeke, ki jo izdelujemo. Dosti so razpravljali tudi kdo in kje naj se izdeluje opeka iz klin dre in kaj je krivo, da se je ta vrsta opeke ponekod slabo obnesla.

Razprava je torej pokazala, da naše gradbeništvo nujno potrebuje tako sodelovanje in da je treba s kooperacijo čim prej začeti.

Popravni izpit v Iskri

Že ta mesec bodo volili obratne delavske svete in pospešili decentralizacijo na ekonomske enote, kjer si bodo delavci sami delili osebne dohodke

Je že skoraj mesec dni, ko so se po Kranju začele raznašati vesti, kako so v Iskri »štrajkali«, kako so se delavci uprli nepravičnemu načinu plačevanja in podobno. Posamezni taki glasovi so prišli tudi v redakcijo »Glasa« s ciničnimi, izvalnimi pripombami, kako o takem dogodku tisk ne sme nič pisati.

Začelo se je sredi decembra. — Bili so informativni sestanki po vseh obratih. Ta oblika sestankov se je prav v Iskri zelo dobro uveljavila. Takrat so imeli na dnevnem redu predlog novega tarifnega pravilnika. Toda prvi se je zgodilo, da so se sestanki od 30 minut, kolikor je predvideno po navadi, zavlekli na polni dve uri. Delavcem se ni več mudilo niti na delo niti na vlak domov, marveč so se tako vživeli v razpravo, da je minil čas, kot bi mignil.

Tako dolga, nepredvidena diskusija, dasi je bila v nekaterih oddelkih dokaj »vroča«, seveda ne pomeni nikakršen štrajk, marveč je samo zaželen oblika sodelovanja kolektiva v urejanju njihovih zadev. Seveda se je ob tem pokazalo, da tarifna komisija in z njo tudi upravni odbor podjetja, ki sta predlog tega pravilnika pripravila in ga izročila v razpravo kolektivno, nista dovolj poznala težej delavstva. Pravilnik so izdelali v preozkem krogu.

Delavci se v glavnem niso strinjali z nekaterimi administrativnimi spremembami prejemkov — kot so bili predvideni v novem tarifnem pravilniku iz centra — marveč so zahtevali, da morajo biti vsake spremembe samo rezultat neposrednega delovnega uspeha posameznikov.

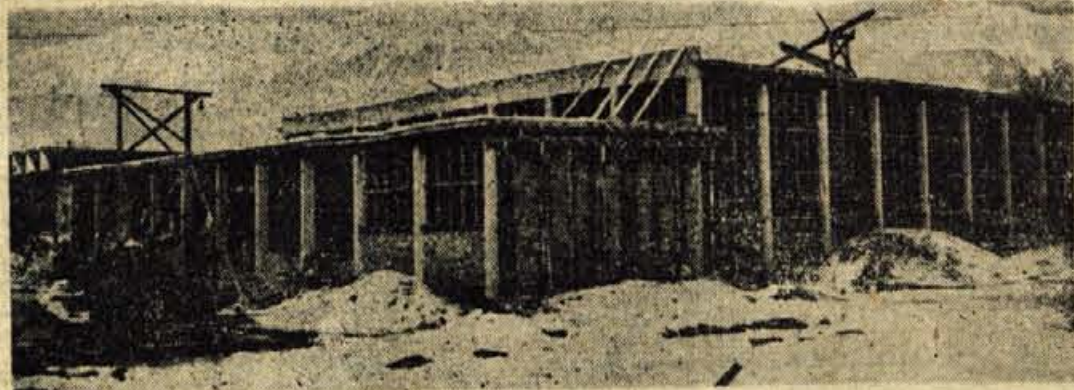
Ker je kolektiv močno reagiral na predloženi osnutek pravilnika oziroma zato, ker je bilo k temu preveč pripomb, je upravni odbor umaknil celotni osnutek in vse organizacije v podjetju so se ob tem koristnem »popravnem izpitu« lotile druge poti — decentralizacije podjetja.

Delitev na ekonomske enote — kot so ondan povedali nekateri predstavniki samoupravnih organov podjetja, je bila že približno 6 mesecev v pripravi. Toda sedaj so nekateri specifični pogoji tega podjetja oteževali te priprave. Vendar so stvar pospešili. Ze 28. januarja imajo predvidene volitve obratnih delavskih svetov. Ustanovili bodo kar 20 ekonomskih enot, vključujoč seveda tudi obrate v Novem mestu, v Novi Gorici, v Lipnici in v Otočah. — Njihova prva osnovna pristojnost bo delitev osebnih dohodkov. Tako bodo delavci brez centralnega tarifnega pravilnika sami v svojih enotah soodelovali v delitvi dohodka, ki ga bodo ustvarili. Centralni delavski svet bo doživel samo princip delitve celotnega osebnega dohodka po ekonomskih enotah. — Vse ostalo bodo urejali obratni delavski sveti oziroma sami delavci.

Delitev oziroma razprave o osebnem dohodku, tako predvidevajo, pa bodo same odprle še vrsto vprašanj o gospodarjenju in ekonomičnosti, kar bo obratne delavske svete samo utrjevalo in jih usposabljalo za prevzem nadaljnjih nalog kot na primer personalne službe in podobno.

Tako se sedaj v Iskri s hitrimi koraki pripravljajo na nove oblike uveljavljanja stimulativnega načina nagradjevanja in razširjanja samoupravnih organov. — Morda bodo pri tem naleteli na določene težave in neskladnosti. Toda vse posamezne podrobnosti bodo delavci prav gotovo z vso zrelostjo spetoma odstranjivali, tako kot so znali usmeriti in pospešiti sedanje priprave za prve, največje in smele korake.

K. Makuo

Delovni kolektiv Tovarne verig iz Lesca bo kmalu dobil nov obrat

Pohvalno delo

Z decembrom, ki je bil po proizvodnji najboljši mesec v preteklem letu, je Tovarna verig Lesce zaključila svojo količinsko proizvodnjo z 11,2 % in dosegla realizacijo po vrednosti za 124 %. V samem mesecu decembru pa je Veriga izpolnila količinski plan s 124 %, medtem ko je bila realizacija prodaje dosežena s 154 %.

Posamezni obrati so letne obveznosti izpolnili takole: Obrat vijakarne je dosegel plan po količini s 109 %, obrat verigarne je dosegel plan po količini s 121,5 % in obrat kovačnice z 98 %.

K tako dobremu poslovanju v teku leta je pripomogla ugodna preskrba s surovinami, polna zasedenost strojnih kapacitet in izboljšana organizacija poslovanja. Zelo ugodno je vplival na celotno delo delovnega kolektiva nov sistem delitve dohodka po ekonomskih enotah. Ta nov način plačevanja ni omogočil samo, da so bili delavci zadovoljni, temveč tudi to,

da so se skupni osebni dohodki povprečno na zaposlenega dvignili lani za približno 37 % v primerjavi z letom 1959.

Za letošnje leto je Tovarna verig v Lesca postavila plan, ki predvideva za 13 % večjo realizacijo kakor pa so jo imeli lani. Konec marca bo tovarena že imela prvo proizvodnjo iz novega obrata, ki bo z vsakim mesecem nenehno rasla. Prav zaradi proizvodnje v novem obratu in zaradi modernizacije vijakarne in verigarne delovni kolektiv Verige upa, da ne bodo z dobro voljo postavljenega plana samo dosegli, temveč tudi presegl.

In kakšni so zadnji sklepi organov delavskega samoupravljanja? Sidelnil so, da se postopoma ukine nočno delo za vse žene, razen 4 delavk v vijakarne obratu, kjer je ozko grlo proizvodnje. — Predlog sindikalne podružnice, da bi uvedli dodatek na tarifno postavko glede na službena leta delavski svet ni osvojil, ker bi s tem

kršili načelo — »za enako delo — enako plačilo«. Sprejeli so tudi več sklepov oziroma priporočil, ki se nanašajo na ukinitve nočnega dela, tako povečanje procentov za nočno delo in uvedba toplega obroka za delavce, ki delajo v nočni izmenici. Odobri se nakup stavbe v Crikvenici, katera je za potrebe počitniškega doma in ostalih pogojev najbolj primerna.

Izkoriščanje zaupanja

Zaradi namerne malomarnosti poslovanja Staneta Berceta v Krojaštvu Češnjica primanjkljaj 273 tisoč din - šušmarstvo ima kratke noge - Od kod sredstva za gradnjo hiše

Kakšen bo konec zaradi poverb v poslovanje Zavoda za zaposlovanje invalidov Skofja Loka — Krojaštvo, Češnjica — prebivalce Seške doline, vlasti pa prizadete: Staneta Berceta, Terzija Bogataj, Tončka Lotrič in Milena Bercetova, močno zanima. Kakšen bo epilog skoraj dvoletnih dogodkov, tudi mi še ne moremo zapisati, vendar pa bomo skušali opisati vsaj bežno tamkajšnje dogodke, da si bo bralec lahko sam ustvaril sodbo.

Okrajni tržni inšpektor je zadnje dni preteklega leta pregledal poslovne knjige Krojaštva Češnjica. Zelo hitro pa je zasledil vrsto pomanjkljivosti, ki pa v nekaterih primerih kažejo na namerno prikrivanje. Skratka, ugotovljeno je, da je bil kolektiv v letih 1959 in 1960 oškodovan zaradi šušmarstva za 81.000 dinarjev, zaradi priznane poverbe poslovođje za 90 tisoč dinarjev in zaradi poslovne izgube za 102.000 dinarjev (30. III. za 21.000 in 30. IX. 1960 za 81.000 dinarjev), skupno torej za 273.000 dinarjev! Vsekakor pa je pričakovati, da bo sodna preiskava ugotovila še nove primanjkljaje. Doselej je namreč dokazano, da si je Berceta samo pri osmih naročnikih, dinarjev oziroma je podjetju odvedel le 64.215 dinarjev. Dejansko poverbo pa je težko ugotoviti — ker je Berceta iz poslovnih knjig namerno iztrgal več listov ali pa je v njej radiral več vpisane račune in jih spreminjal.

Poslovođja bo odgovarjal tudi za načrtno podpiranje šušmarstva, v katerega je vpletel kar tri delavce iz kolektiva, ki pa so za opravljeno delo prejeli seveda tudi primeren znesek. Tako je Terzija Bogataj izdelala 93 delovnih oblek in halj, za kar je prejela 47.650 dinarjev, Tončka Lotrič za 44 20 tisoč 300 in Milena Berceta za 43 21 tisoč 650 dinarjev.

In če k vsemu temu pripišemo še, da ima poslovođja Stane Berceta kličansko družino, da je brez premoženja in ima le 16.000 dinarjev mesečnega dohodka, pa si kljub temu gradi stanovanjsko hišo, si vzrok malomarnega poslovanja lahko tolmačimo. Sicer pa bi bilo preuranjeno, da bi mi izrekli dokončno sodbo, ker je zadeva že v preiskavi. Okrajno sodišče v Skofji Loki je sicer že opravilo svoj posel, vendar pa je zadevo odstopilo okrožnemu sodišču, ki je pristojno, da o tem izreče končno sodbo.

GOSPODARSKE VESTI

IZ DOMOVINE...
Rekordna proizvodnja motorjev. Industrija motorjev v Rakovici pri Beogradu je izdelala lani 10.200 motorjev, kar je skoraj za sedemkrat več kot leta 1957. Tudi proizvodnja traktorjev je v zadnjih letih močno porasla.
Porast proizvodnje celuloze in papirja v tovarni Djuro Salaj v Krškem. Ta tovarena je lani dosegla zelo pomembne proizvodne uspehe. Celotni dohodek se je povečal v primerjavi s predlanskim za 27 odstotkov, medtem ko je fizični obseg proizvodnje porasel za 23 odstotkov. Ob upoštevanju, da se je stalež delovne sile lani povečal samo za 2,5 odstotka, nam kaže na to, da se je morala zelo dvigniti produktivnost dela; hkrati pa je bilo tudi znižano število nadur.
Dela pri gradnji tovarne žveplene kisline v Boru v zaključni fazi. V Boru gradijo hkrati z graditvijo nove toplotnice in tovarne superfosfata tudi novo tovarno žveplene kisline. Nova tovarena bo v kratkem dograjena in bo proizvedla letno 273.000 ton žveplene kisline, ki jo bodo v cisternah prepežali v Prahovo, kjer bo predelana v superfosfat. Tovarna bo docela avtomatizirana in bo zaposlovala samo 29 delavcev.
Obsežne naloge ladjedelnice »Uljanik«. Letos bo ladjedelnica »Uljanik« iz Pule izročila naročnikom tanker »Beskidi« z nosilnostjo 20.000 ton za poljsko mornarico, na-

dalje še več ladij za Jugoslovansko-sudansko pomorsko družbo ter veliko potniško ladjo za okrog 10.000 brutto registrskih ton za Brazilijo. — Ladjedelnica bo izdelala tudi za 50.000 konjskih sil ladijskih Dieslovih motorjev, kar je 40 odstotkov več kot lani.
Razstava sodobnega pohištva. — Prihodnji teden bo v Opatiji, Reki in Crikvenici razstava sodobnega pohištva, namenjena za široko potrošnjo, gostinstvo in turizem. — Razstave se bodo udeležili posamezni proizvajalci, ki bodo dajali vsa pojasnila in navse.

... IN TUJINE
Razširitev kemične industrije na Madžarskem. Madžarska, ki je že v svojem prvem petletnem planu vložila v kemično industrijo lepe investicije, predvideva za sedanji petletni plan (1961-1965) še stopnjevanje teh naporov. — Središče madžarske kemične industrije naj bi postalo mesto Solnok ob reki Tisi. V tem mestu bodo že v kratkem zgradili več objektov kemične industrije. V drugem petletnem planu je predvidena tudi razširitev naprav za proizvodnjo žveplene kisline.
Donos pšenice in rži v ZDA. Po uradnih podatkih so lani pridelali v ZDA 1117 milijonov bušlov pšenice. Tudi donos rži je bil zelo dober, saj je bilo z njo zasejano prejšnjo sezono kar 4,2 milijona acrov, letos pa bo nekaj manj površine zasejane z ržjo.

Franje spada med težka opravila gospodinje. — To je bilo nekoč. — Danes vam sodobna pralna sredstva to delo znatno olajšajo. Detergent OSKAR je vaš dober pomočnik pri težkem delu! — OSKAR pere hitro, uspešno in je poceni!
 Za belo in pisano perilo OSKAR, — za volno, svilo, nylon in perlon detergenti »PERILO«.

Lesno Industrijsko podjetje Preddvor pri Kranju, prada iz osnovnih sredstev

osebni avto »Fiat Steyer 1400«

v voznem etanju.

Interesenti naj se zglasijo pri navedenem podjetju do 15. februarja 1961. Prednost nakupa imata državni in socialistični sektor, po zapadnem roku se bo ta odprodal tudi privatnemu sektorju.

LIP Preddvor

Komisija za uslužbenske zadeve OLO Kranj

razpisuje delovno mesto referenta za socialno varstvo v oddelku za družbene službe OLO Kranj

z dokončano višjo šolo za socialne delavce, prakso in opravljenim strokovnim izpitom ali z višjo strokovno izobrazbo.

Razpis bo zaključen v 15 dneh po tej objavi. Kolikor mesto ne bo zasedeno, ostane razpis v veljavi do zasedbe tega mesta. Kandidati naj v proujni, kolikovní s 80 din navedejo koliko izobrazbo in dosežanje službovanje.

Komisija za uslužbenske zadeve OLO Kranj

Remont čevljarstev - Kranj

razpisuje naslednja delovna mesta:

strojne ključavnikarje - strugarje - klopjarje - pomožnega delavca

Plača in nastop službe za vsa delovna mesta takoj ali po dogovoru.

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij pri Kmetijskem gospodarstvu Senčur razpisuje naslednja delovna mesta:

- VODJA ŽIVINOREJSKE SLUŽBE ing. agronomije ali tehnik z večletno prakso
- KVALIFICIRAN KLJUČAVNIKAR
- FAKTURIST(KA) srednja strokovna izobrazba

Osební dohodek po tarifnem pravilniku, stanovanje po dogovoru. Interesenti naj se javijo Upravi podjetja, Senčur št. 88 pri Kranju.

MALI OGLASI

PRODAM

Stoječ, zidan štedilnik s ploščicami, dobro ohranjen, prodam. — Tomšičeva 26, Kranj 170/424

Prodaja okna — eno dvodelno in 4 trodelna z dvojnimi paziranjem, vrata primerna za skladišče, robkač za koruzo na električni pogon. — Naklo 100. 137/431

Prodaja konja — ponija z opremo, voz in 800 kg semenskega krompirja. Rozman, Češnjica 5, Podnart 176/440

Za pitanje prašičev samo

REDIN

ker pospešuje debeljeje

Prodaja plemensko telico, staro 1 leto in pol, težko 250 kg. Cerklje 112 203

Prodaja pava. Voglje 92 204/446

Prodaja 5 prašičev po 100 kg težkih. Grad 13, Cerklje 205/449

Prodaja skoraj nov stroj za poliranje zank. Ogled popoldne. — Delavska 5, Kranj 206/450

Prodaja kravo mlekarice. Spodnje Duplje 44, Franc Rant 207/452

Sobno pohištvo poceni prodam. Naslov v oglašnem odd. 208/433
Prodaja otroško posteljico. Ogled vsak dan popoldne. — Naslov v oglašnem oddelku 209/455
Foto povečevalnik 6x6 in dele pohištva prodam. Pismene ponudbe oddati na naslov: Janez Marovec, Gradnikova 5, Kranj 210/400

Oglašuje v Glasu. Beseda stane 15 din. Naročniki imajo polovico popusta. Oglasi v Glasu so uspešni.

Prodaja plemenskega vola 500 kg težkega. Franc Cebavs, Ljubno 12, Podnart 211/433

Prodaja 2 pečici — gašperčka. — Gorenjesavska 27, Kranj 212/467

Posteljo z mrežo in nočno omarico prodam. Naslov v oglašnem oddelku 213/469

Pečna vrata in vezi, vse kromirano, po ugodni ceni prodam. Bozovičar, Trata 7, Sk. Loka 214/469

Popolnoma nov hladilnik »Linde« in nov dvosedalni moped »Tomo« na 3 prestave prodam. Naslov v oglašnem odd. 215/470

Prodaja 10 m³ suhih bukovih drv. Cena po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 174-433

Enostanovanjsko hišo, vseljivo, v Kranju prodam. Naslov v oglašnem oddelku 232-471

Prodaja kmečki mlin na kamne, primeren za vsako kmetijsko gospodarstvo ali zamenjam za mlado goved. Naslov v oglašnem oddelku 233-473

KUPIM

Večje količino slame za steljo in 2000 kg ržene slame kupimo. Vrtnarstvo — Ekonomija, Kranj 216/444

Kupim 50 do 60 kg težkega priučarja. Sp. Duplje 23. 217/451

Kupim ročni električni vrtilni stroj. Naslov v oglašnem oddelku 230-7063

Kupim dva grama zlata za zobe. Naslov v oglašnem oddelku in podružnici Železniki 231-7062

OSTALO

Dam prazno sobo upokojenki ali tovarniški delavki v bližini Kranja. Več po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 219/419

V februarju letos bo polkvalifikacijski tečaj za perice. Prijave s priporočili delodajalcev pošljite do 31. januarja 1961 na Zavod za napredek gospodinjstva, Stritarjeva 6, Kranj

Sprejemem mizarkega pomočnika. Wendling, C. JLA 20, Kranj 219/445

Potrebujem pomoč v gospodinjstvu trikrat tedensko ali po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 220/454

Izgubila sem očala v etužji od Tiskanine do Mlačne restavracije — dne 16. januarja ob 2. uri. Poštenega najditelja prosim, da jih odda proti nagradi. Zlata Humer, Tiskanina, Kranj 221/458

Zima je tukaj. Ljubitelji narave ne pozabite na turistično vas Ljubno, ki je oddaljena četrte ure hoda od železniške postaje. Dostopna je tudi z avtomobilom. Lepa smučišča. Vsa oskrba vam je na razpolago v gostilni Ambrožič. Vsako večje udeležbo, prosim, javiti vnaprej. Vsak četrtek, soboto ali nedeljo gostje lahko gledajo televizijske oddaje. Vabljeni 222/457

23-letni fant, kvalificiran delavec, preprost, skromen in miren, želi spoznati mirno in pošteno dekletko do 23 let starosti. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Ne čakaj na ma« 223/461

Zenski škorenj sem izgubil 17. januarja od Avtoprometa do železniške postaje. Najditelja prosim, naj ga proti nagradi vrne na naslov v oglašnem odd. 224/492

Sprejemamo močnega delavca od 17. leta dalje za priučitev livarstva. Ponudbe oddati v oglašni oddelku 225/464

Fant izučen čevljarke obrti, gre po službi pomagati za stanovanje. Ponudbe oddati v oglašni oddelku 226/465

Iščem upokojenko iz Kranja za depoldanske ure. Ostalo po dogovoru. Tavčarjeva 11, Kranj 126/342

Dekletu, ki delata na 2 izmenih, dobila sobo za majhno pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku 164/413

Pošteno dekletko, ki ima veselje do priučitve popraviljanja nogarje, dobi dobro mesto. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Poštena« 165/414

Gospodinjstva pomočnica, samostojna, poštna dobi službo takoj. Lepa soba in dobra plača. Naslov v oglašnem oddelku 168/415

Za nižinsko planinsko postojanko iščemo pomočnico. Ponudbe z

navedbo dosedanjega službovanja poslati na naslov: Akademsko planinsko društvo, Ljubljana, Poljanška 6 167

Podjetja, ustanove, družbene organizacije! Poslužite se najcenejšega obveščanja z oglaševanjem v našem listu. Glas čita vsak drugi prebivalec Gorenjske.

Za planinsko postojanko v Julijskih Alpah iščemo zakonski par (žena kuharica). Mesečni dohodki po dogovoru. Možnost zakupa. Ponudbe z izčrpnim popisom dosedanjega delovanja poslati na oglašni oddelku pod šifro »Nižinska postojanka« 178

OBVESTILO! Obveščamo, da se spominška svečanost internirancev taborišča Medjuresja (Ivanica) ob 20. obletnici vrši v nedeljo, 22. januarja 1961 ob 9. uri v gornjih prostorih Kazine na Jesenicah. — Pripravljali odbor. 179/6013

Gostilničarji — obrtniki, uredim vaše knjigovodstvo vestno in natančno. Popudbe oddati v oglašni oddelku pod »Bilancist« 182/420

Pletiljo, lahko samo nekaj ur na dan, sprejme Boro Kušan, Gregorčičeva 4, Kranj 187/429

V soboto, 14. januarja, sem izgubil rezervno kolo za gumi voz od Sp. Senice do Smlednika. Poštenega najditelja prosim, naj ga proti nagradi vrne na naslov Jože Znidar, Pr. Polica 25, Cerklje 188/430

Razočaran v življenju — obrtnik 45 let želi v skupno gospodinjstvo k dobrosrčni, naravno inteligentni ženski z otroki ali brez od 40 do 55 let. Poznejša ženitev ni izključena. Resne ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Razumevanje« 192-438

PREDPUSTNA ZABAVA na Smarjetni gori v soboto, 11. februarja 1961. Igra priznani sekstet »Metronom«. Rezervacije v pisarni društva. Planinsko društvo — Kranj 227-478

Oddam opremljeno sobo intelektualnemu moškemu srednjih let. Ponudbe oddati v oglašni oddelku 228-472

Opremljeno sobo oddam dvema tovarišema. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Takoj« 229-477

Kupim zazidljivo parcelo, dograjeno ali nedograjeno dvostanovanjsko hišo v Kranju ali bližini. Naslov v oglašnem oddelku 234-479

OBJAVE

VABILO

NA 50. SKUPNO SEJO OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

Na podlagi 1. ločke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52)

sklepijem

50. skupno sejo obeh zborov okrajnega ljudskega odbora Kranj, ki bo v TOREK, dne 24. januarja 1961 ob 8.30 uri v sejni dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Predlagam naslednji

dnevni red:

1. poročilo o programu rekonstrukcije Železarnice Jesenice;

2. poročilo o bolnišnični službi;

3. poročilo o izvrševanju sklepev okrajnega ljudskega odbora o problemih vojaških vojni invalidov in udeležencev NOB;

4. poročilo Zavoda za napredek gospodinjstva v Kranju in sklepanje o spremembi ustanovitvene odločbe;

5. sklepanje o spremembi člena v komisiji za izvolitev občasnih sodnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani;

6. imenovanje članov okrajne popisne komisije za popis prebivalstva v letu 1961.

Takoj po skupni seji bosta v sejni dvorani okrajnega zbora in zbora proizvajalcev 40. seja okrajnega zbora in 42. seja zbora proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Kranj z naslednjim dnevnim redom:

1. sklepanje o odloku o položajnih plačah uslužbencev upravnih organov in zavodov Okrajnega ljudskega odbora Kranj;

2. sklepanje o predlogih za sklenitev pogodb o zamenjavi gozdnih parcel s privatniki;

samo za sejo okrajnega zbora pa še:

3. sklepanje o verifikaciji mandata odbornika okrajnega zbora. PREDSEDNIK OLO Vinko Hafner l. r.

RAZPIS

MEDRUŠTVENE

SMUČARSKA TEKME

VIDEM-KOROŠKA-

-SLOVENIJA

Smučarsko društvo Rateče-Planica 1961, medruštvene smučarske tekme v tekih združene s tekmovaljem mladincev v mednarodnem troboju Videm-Koroška-Slovenija

1. Začetek tekmovalja je ob 10.30 v Ratečah pri gostilni »Mojmir« po naslednjem vrstnem redu:

a) mlajši mladinci 5 km
b) starejše mladinke 5 km
c) mlajše mladinke 5 km
d) starejši mladinci 10 km
e) članice 10 km
f) člani 15 km

2. Troboj se izračuna iz rezultatov, doseženih na medruštvenem tekmovalju.

3. Tekmuje se po fiksiranem času, zato naknadnih prijav prireditelj ne bo upošteval.

4. Prve tri iz vsakega razreda — ne glede na troboj — nagradi prireditelj.

5. Zadnji rok prijave je sobota, 23. januarja 1961 do 16. ure, na naslov Smučarsko društvo Rateče-Planica. Prijave morajo biti točne (prilike in ime, datum rojstva, razred), sicer jih prireditelj ne bo upošteval.

6. Zrebanje bo v soboto, 23. januarja 1961 ob 18. uri v tehnični pisarni (Turistično društvo).

7. Objava rezultatov bo na dan tekmovalja ob 15. uri pred turističnim društvom Rateče-Planica.

8. Vsa tekmuje na svoje stroške in na lastno odgovornost. Pri zrebanju mora vodja ekipe predhodno predložiti za vsakega tekmovalca potrdilo o zdravniškem pregledu in plačani članarini.

V nasprotnem primeru tekmovalce ne bo izreban.

9. Pravico tekmovalja imajo vsi registrirani člani društev, kot člani TVD Partizan.

10. Prireditelj si pridržuje pravico, da s predhodnim posvetovanjem z vodji ekip spremeni propeccije.

Smučarsko društvo Rateče-Planica

Vabimo vas na prijetno pustovanje in maskarado v Domu na Jezerškem, 11. februarja.

Najboljše maske bodo nagrajene z brezplačnim penzionom v Domu na Jezerškem in sicer: 1. nagrada 15, 2. nagrada 10, 3. nagrada 5 dni, informacije in prijave sprejema poslovalnica KOMPAS Kranj, do vključno 30. januarja.

HINO

Jesenice »RADIO«: 20. januarja nemški film ROMAN GINEKOLOGA, 21. januarja ameriški barvni film CAJNICA

Jesenice »PLAYZ«: 20. januarja jugoslovanski film DR. KOLAR, 21. januarja nemški film ROMAN GINEKOLOGA

Zirovnica: 21. januarja italijanski film SMRT KOLESARJA

Dovje: 21. januarja italijanski film SMRT KOLESARJA

Koroška Bela: 21. januarja argentinski film TANGO LJUBEZNI

Kropa: 21. januarja ameriški barvni film TRIJE ZA REVLJO, predstava ob 20. uri, 22. januarja ameriški film POTEMNELI ANGELI, predstava ob 15. in 19.30 uri

Ljubno: 21. januarja italijanski barvni film LEPA MLINARICA, predstava ob 19.30, 22. januarja isti film ob 18. in 18. uri

Radovljica: 21. januarja ameriški barvni film MESTECE PEYTON ob 20. uri, 22. januarja isti film ob 15., 17.30, in 20. uri

Bled: 21. in 22. januarja ameriški barvni film POSLEDNJI LOV

Kranj »STORŽIČ«: 21. januarja slovenski film VESELICA ob 15., 17., 19. in 21. uri, matineja istega filma ob 10. uri, premiera ameriškega kavbojskega filma CEZ PLANINE DIVJEGA ZAPADA ob 23. uri, 22. januarja ameriški barvni film BENNY GOODMAN ob 10. uri, ameriški kavbojski film CEZ PLANINE DIVJEGA ZAPADA ob 13. uri, slovenski film VESELICA ob 15., 17., 19. in 21. uri

Primoško »TRIGLAV«: 21. januarja premiera ameriškega kavbojskega filma CEZ PLANINE DIVJEGA ZAPADA ob 18. in 20. uri, 22. januarja isti film ob 14., 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«: 21. januarja premiera francoskega filma LJUBIMCA ob 18. in 20. uri, 22. januarja isti film ob 14., 16., 18. in 20. uri

Naklo: 21. januarja ameriški barvni film BENNY GOODMAN ob 19. uri, 22. januarja ameriški kavbojski film OD PEKLA DO TEKSASA ob 15. in 19. uri, ameriški barvni film BENNY GOODMAN ob 17. uri

Cerklje »KRVAVEC«: 21. januarja ameriški barvni film ULICA FREDERICK ST. 10 ob 19. uri, 22. januarja isti film ob 16. in 19. uri

Kamnik: 21. januarja ameriški film STRAHOTNE POPLAVE ob 20. uri, 22. januarja italijansko francoski film SPLAVARJI Z VOLGE, matineja ob 10. uri, ameriški film STRAHOTNE POPLAVE ob 15., 17. in 20. uri

Duplica: 21. januarja ameriški barvni film CLOVEK, KI JE PREVEČ VEDEL ob 19. uri, 22. januarja isti film ob 15., 17. in 19. uri

GLEDALIŠČE

Gledališče »Tone Cufar« Jesenice: uprizori v nedeljo, dne 22. januarja ob 14.30. uri M Stantetovo KEKEC IN MOJCA, in ob 19.30. uri N. Machiavelijevo MANDRAGOLO, zadnjikrat

Prešernovo gledališče Kranj: uprizori v nedeljo, 22. januarja ob 10. uri dopoldne URO PRAVLJIC, ob 16. uri pa P. Levljevo PO CEM JE RESNICA, za izven.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NA JESENICAH

Rodile so:

Smolej Ivanka — dečka, Ambrožič Antonija — deklico, Pogačnik Anica — deklico, Primožič Angela — deklico, Rožič Marija — deklico, Piber Marija — deklico, Langus Marija — dečka, Cuden Milena — deklico, Mencinger Marija — deklico, Leban Alda — dečka, Uršič Zofija — dečka, Munih Alojzija — dečka, Sebanc Rozalija — deklico, Globočnik Francka — deklico, Kljnar Jožef — deklico.

Umrli so: Črv Matevž, star 65 let; Pušavc Jožefa, stara 80 let; Rožič Marinka, novorojenček; Perko Viktor, star 65 let; Ravnik Marija, stara 67 let.

Delavska univerza Kranj

razpisuje

A) Šolo za življenje

za Kranj-center

s ciklusom osmih vzgojno-zdravstvenih predavanj za mladino od 17. do 25. leta starosti.

Prijave sprejema Delavska univerza v Kranju, Delavski dom, telefon št. 22-30 (do vključno 31. januarja 1961).

B) Šolo za starše

v Stražišču

s ciklusom 8 vzgojno-zdravstvenih predavanj za starše.

Prijave sprejema Uprava osnovne šole »Lucijan Seljak« v Stražišču.

Slušatelji pod A in B se lahko vpisujejo vsak dan do vključno 31. januarja 1961 in plačajo ob vpisu za celoten ciklus 200 dinarjev.

C) Seminar za vpis na fakulteto

(elektrotehnika, strojništvo), ki bo pripravil slušatelje z nedovršeno srednjo šolo za opravljanje sprejemnega izpita na univerzo.

Izpitni program obsega:

a) splošni del: pismena naloga na podlagi splošne teme, ali teme iz stroke, ki jo želi kandidat poslušati.

b) posebni del: 1. iz matematike; 2. iz fizike; 3. iz kemije.

Prijave sprejema Delavska univerza v Kranju, Delavski dom — telefon št. 22-30 — do vključno 31. januarja 1961.

Upravni odbor obrtnega podjetja »INSTALATER«, Kranj, razpisuje mesti

MEZDNEGA KNJIGOVODJE
BLAGAJNIKA

Nastop službe možen takoj. Osební dohodek po pravilniku podjetja ali dogovoru. — Ponudbe poslati na upravo podjetja do 31. januarja 1961.

Nepričakovano nas je zapustil v 64. letu starosti naš ljubi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

ANTON MOHORIC

upokojenec, ameriški rojak

Pogreb bo v četrtek, 19. januarja 1961, ob 15. uri izpred hiše žalosti, Dobravšce št. 3 na pokopališču Gorenja vas.

Zalujoči: žena Marija, otroci Mara, Ani, Ivanka, Milka, Franci z družinami, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

Dobravšce, Gor. vas, Jesenice, Kokrica, Oselica, Pševo, Zetina, 17. januarja 1961.

OBLETNICA

Z nezmanjšano bolečino v srcu se spominjava dne 23. januarja 1957, odkar mirno spava v hladni zemlji vsa najina sreča, najina 22-letna hčerka-edinka

EVA DOLINSEK,

medicinska sestra

Le to naju tolaži, da več ne trpi, ker jo usode zlobno val več ne boli.

Vsem, ki ste jo imeli radi, hvala!

Kranj, dne 21. januarja 1961

Oče in mama

Ob težki izgubi naše ljube mame

FRANCIŠKE RAJGELJ roj. Trebar, upokojenkē

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nama v tem težkem času pomagali, izrekli sožalje in ji darovali vence.

Prav prisrčna hvala zdravniku dr. Bajželjnu, ki ji je lajšal trpljenje, gosp. župniku za njegovo spremstvo ter pevcem in vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči mož in sin Jernej

Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov

ISKRA - KRANJ

išče za svoj obrat v Otočah večje število nekvalificiranih delavk in delavcev

Prednost imajo prebivalci vasi: Otoče, Podbrezje, Podnart, Ljubno, Brezje, Mošnje, Posave

Kandidati, ki se žele zaposliti v Otočah, naj se oglase v kadrovskem oddelku tovarne Iskra Kranj in sicer do 15. februarja 1961

PODJETJE »AGROSERVIS«, KRANJ

razpisuje naslednja delovna mesta:

VEČ AVTOMEHANIKOV
AVTOKLEPARJA
AVTOELEKTRIČARJA
STRUGARJA
KJUKAVNICARJA
POLKVALIFICIRANEGA STRUGARJA
NEKVALIFICIRANEGA DELAVCA

Pogoji: večletna praksa. Osební dohodki po pravilniku o nagradovanju. — Pismene ponudbe

S seje Sveta za prosveto in kulturo ObLO Kranj

Obširne naloge

mesnega muzeja, Osrednje knjižnice, Prešernovega gledališča - najpomembnejših faktorjev kulturnega življenja v kranjski občini

Pred kratkim je bila seja Sveta za prosveto in kulturo ObLO Kranj. Na seji so govorili o planu dela in proračunu mesnega muzeja, Prešernovega gledališča in Osrednje knjižnice. Razprava je bila zaradi obsežnosti in pestrosti dela na tem področju živahna in dolgočasna in je zajela določene kulturne ustanove v mestu ter delo Svobode in prosvetnih društev v okolici, da bi bilo tako najbolj obrazloženo povzemanje proračuna. Sicer pa ta kljub pomembnosti in vedno močnejši dejavnosti teh ustanov ni bistveno višji od lanskega.

Delo Osrednje knjižnice Kranj je v zadnjem času zelo poživljeno, kar je med drugim posledica tudi notranje reorganizacije. Delo v Studijski knjižnici je postalo v notranjo organizacijo bolj živahno, obisk se je povečal. Novost je neprekinjen delovni čas Ljudske knjižnice, ki je našel na ugoden odmev pri njenih obiskovalcih. Za knjižni fond kranjske Ljudske knjižnice je značilno, da ima sedaj že 3.3 knjige na 1 občan in je tako med najbogatejšimi v Sloveniji. Upajo, da bo do konca tega leta v knjižnici že 3.9 knjig na 1 prebivalca kranjske občine. Člani Sveta so ponovno povorili o nujnosti pridobitve prostorov za Pionirsko knjižnico in o nadaljevanju pomoči Osrednje knjižnici na podeželju in strokovnim knjižnicam.

Delo mesnega muzeja je sicer uspešno, vendar zelo ovirano zaradi neprimernih prostorov. V muzeju imajo sedaj vskladiščenih okoli 9000 raznih predmetov, s katerimi lahko urejujejo le občasne razstave. V lanskem letu so imeli kar 90.000 obiskovalcev. Predvidevajo, da se bodo čez dve leti lahko preselili v grad Kiselstein, kjer je sedaj vavenski dom in uredili stalne razstave svojih zbirk. V sedanjih prostorih kranjskega muzeja bi bil le Prešernov muzej, saj je ohranjenih veliko število najrazličnejših predmetov tega nasega največjega pesnika. Mestni muzej bo tudi letos nadaljeval z varstvom kulturnih spomenikov, predvsem z odkrivanjem fresk na območju kranjske občine, kar bo pomemben prispevek tudi za poživitev turizma. Če bodo dobili potrebna sredstva, bodo adaptirali vsaj spodnje prostore muzeja in dokupili nekaj prenosnih vitrin. Z njimi bi lahko uredili potujoče razstave zgodovinskih predmetov iz posameznih obdobji, ki bi jih pošiljali po solah in vožerih menjali, kar bi bilo vsekakor zelo koristno. Pri muzeju je tudi po-

izdajo o staroslovanskih najdbah na blejskem gradu in drugo.

Tudi delo prosvetnih društev in Svobode je v zadnjem času doživelo občuten vzpon. Poleg Prešernovega gledališča v samem mestu, ki je seveda - gledano v mejah amaterske sposobnosti - najuspešnejši, je v naši občini še 16 aktivnih prosvetnih društev in Svobod. Pri Prešernovem gledališču je servisna delavnica, ki nudi tehnično pomoč podeželskim odrom, režiserji Prešernovega gledališča pa nudijo podeželskim igralskim skupinam strokovno pomoč.

V Prešernovem gledališču nameravajo letos povečati gostovanja poklicnih gledališč. Pred nekaj meseci so ustanovili tudi Mladinsko gledališče, ki ga bo še treba utrditi. Mladim sodelavcem, ki jih je sedaj skoraj 50, bodo skušali nuditi vsaj minimalno znanje o svetovni in slovenski dramatik, za kar bodo povabili k sodelovanju znane poklicne slovenske gledališčne umetnike. Mladinsko gledališče sedaj pripravlja »Zrelostni izpit« in bo premiera verjetno že konec februarja.

Prvi javni nastop kranjske glasbene šole v letošnji sezoni

Gojenci kranjske Glasbene šole so v sredo, 18. januarja, pripravili s svojim prvim letošnjim javnim nastopom res prijeten večer. Razen solistov iz oddelkov za klavir, violino, violončelo, flauto, petje in orkestra sta nastopila tudi dva tria, kar je vsekakor zelo razveseljivo, saj pri tem mladi glasbeniki že zelo zgodaj spoznajo lepoto skupne igre. Izvajali so Beethovnov Menuet v G-duru za 2 violini in klavir, ter Haydnov trio v D-duru (I. stavek).

Tudi solisti so s skrbno izbranim programom dosegli lep uspeh, saj jih je kranjsko občinstvo nagradilo z dolgočrajnim plaskanjem. Izvajali so dela Staniča, Bortkivica, Puccinija, Ravnika, Strjebina, Mozarta, Kalinikova, Chopina, Vandivja, Rieddinga, Schuberta, Rahmaninova in drugih.

V zadnji točki tega koncerta je nastopil godalni orkester, ki je izvajal Fiociov Allegro ter Tri pravilice za klavir in godalni orkester Blaža Arničja, ki je temu koncertu tudi prisostvoval. Njegove pravilice o svatbi, Pravilice o mladem junaku, Zakleti grad in Palčki so s svojo melodičnostjo in prisrčnostjo našli pri mladih glasbenikih veliko razumevanje, saj so jih pod vodstvom ravnatelja Petra Liparja izvedli res prisrčno in z mladostnim poletom.

Po koncertu je tovariš Peter Lida par pozdravil navzočega skladatelja Blaža Arničja in izrazil željo, da bi ta skladatelj napisal še več takih prikupnih skladbic za našo mladino.

Koncert je bil v prenovljeni zgornji dvorani Delavskega doma, ki je zelo primerna za take nastope. S. P.

Reforma strokovnega šolstva

Kranj - Občinski komitee LM Kranj in Občinski sindikalni svet v Kranju se že nekaj časa pripravljata na skupni razširjeni plenem, ki bo ob koncu tega meseca. Na njem se bodo pogovorili o zelo perečem problemu, in sicer o reformi strokovnega šolstva. Skušali bodo najti skupno pot strokovnega izobraževanja mladine po tovarnah, solah itd., in sicer v duhu resolucije o strokovnem šolstvu.

Da bi skupen plenem kar najbolj potekal in da bi bil njegov uspeh čim večji, je komitee mladine pripravil in razposlal obširne teze vsem vodstvom mladinskih organizacij, da se bodo nanj lažje pripravili in prišli na plenem že z izdelanimi predlogi.

-an

Pester program

Zapisek s prve seje seje likovnega sosveta

V ponedeljek, 16. januarja, se je sestal na prvi letošnji seji likovni sosvet okrajnega sveta Svobode, ki je letos pomlajen z nekaterimi novimi člani. Na seji so določili program dela za leto 1961, ki naj poteka po načrtih nedavnega kongresa Svobode in Ljubljani. Likovni sosveti pri občinskih svetih Svobode bodo sicer še nadalje podpirali dejavnost likovnih krožkov in sekcij, seveda prvenstveno tam, kjer obstaja ta oblika likovne amaterske dejavnosti. Večji podudarek pa bo v prihodnje na likovnem izobraževanju prebivalstva, kar predstavlja novo področje dela, ki bo imelo najrazličnejše oblike. Zeleti je, da bi se mnogo dela odvijalo v obliki klubskega življenja. Okrajni likovni sosvet bo poskrbel za vrsto najrazličnejših kvalitetnih predavanj.

Predavanja bodo zasnovana za večje število ljudi ali pa za manjše v obliki klubskega razgovora. Tendenca, da je likovna vzgoja na tako široki osnovi ali pa tudi na ozki, nepotrebna, je v bistvu zgrešena. Sadržaj likovne vzgoje se kažejo počasi in so del splošnega kulturno-prosvetnega poslanstva.

V drugem delu seje so se člani pogovorili in sestavili načrt za proslavo 20. obletnice vstaje. Za proslavo bodo organizirali veliko razstavo gorenjskih amaterjev. Razstava bo v juliju odprta najprej v Kranju, nato pa se bo preselila na Jesenice, v Trzin, Radovljico, Škofjo Loko in Ziri. Posamezne sekcije in likovni krožki naj bi še posebej priredili svoje razstave, iz katerih bi morda izbrali dela za osrednjo razstavo. Likovni sosvet bo naprosil vodstva šol in predlagal likovno tekmovanje in prikazovanje tematike NOB. Z vseh šol bi nato izbrali najboljše risbe in druga dela otrok in v Kranju priredili veliko razstavo. Za obe razstavi so predvidene denarne nagrade. P.

VELIK USPHEH SIMFONIČNEGA ORKESTRA RTV LJUBLJANA

V Čufarjevem gledališču na Jesenicah je priredil v soboto, 14. januarja zvečer, simfonični orkester RTV Ljubljana koncert opernih melodij. Razen orkestra, ki mu je dirigiral Uroš Prevorsek, so pri izvajanju programa sodelovali solisti Nada Sevšek - mezzosopran, Vlado Koritnik - tenor oba iz Ljubljane ter Rina Brun - sopran z Jesenic. Odpadel je nastop Jeseničana Andreja Kosma, ki zaradi obolenosti ni mogel nastopiti. Z izbranim in izredno kvalitetno podanim programom, ki je obsegal dela Rossinija, Donizettija, Verdija, Ponchellija, Puccinija, Madcagnija, Flotova, Bellinija in Gotovca, so nastopajoči navdušili občinstvo. Za izredni umetniški užitek se je v imenu jeseniške Svobode in poslušalcev zahvalil profesor Sifer, ki je ob koncu obdaril dirigenta in soliste s šopki gorenjskih nageljnov. Omenjeni koncert je organizirala Svoboda Jesenice, ki v letošnji sezoni ne prireja le lastnih tedenskih prireditev, marveč organizira tudi gostovanja priznanih ljubljanskih in drugih ansamblov.

Se prihodnje sredo, potem pa bo v Preddvoru konec mladinskih plesnih vaj

Filmi, ki jih gledamo

BENNY GOODMAN - amer. film iz serije »zgodbe XX«, je bil v preteklih dneh na sporedu v Kranju. Film razen odlične jazz muzike ne prinaša ničesar, kar ne bi videli že pred njim v Fantu s trobento, Zgodbi o Glennu Millerju, Zgodbi o Jonsonu. Seveda pa je tudi res, da gre do skrajnosti s sentimentalizirane zgodbe, kol smo že nekoč pisali o majhnih ljudeh, ki so nekaj časa majhni, pa postanejo veliki - po slovesu mislim - dobro v promet. Pa svoje je film tudi tragičen, saj bi lahko gospod Benny Goodman vsak hip padel z balkona.

MOZ, KI JE PREVEČ VEDEL - Po »Vrtoglavič« v Kranju bo v Kamniku te dni »Moz, ki je preveč vedel«. Ta filmska stvaritev, samosvojeva umetnika, ki je v svojem dosežanem snovanju posnel več kot 50 filmov - Hitchcocka - je prav gotovo zadostaj pomembna, čeprav ne najboljša. Ob filmu vstajajo ljudem laže na glavi, kar pa je že stara ugotovitev ob filmih z omenjenega mojstra. Glavno vlogo je upodobil James Stewart.

LJUBIMCA - v Kranju bo v teh dneh na sporedu siva-

ritev mladega francoskega režiserja Louisa Mallea, za katero je avtor prejel L. 1957 v Benetkah prvo nagrado. Film z Jean Marc Bory, Alain Canyjem v naslovnih vlogah rešuje zelo rahločutno, zamotano vprašanje odnosov med ljudmi. Vprašanje ali je ženska-mati moralno upravičena, zaradi preskoplja pozornosti svojega moža, morda zaradi sumničnega vanj, zapustiti ga - zapustiti otroka in moža za delček osebne sreče, »sreče ene noči«, neke doždevne - imaginarne sreče, ki visi nekje v zraku in jo človek le sluši - še to ne, - si jo želi. Mladogrede pokaže film na problem današnjosti, ko ljudje spričo izrednega tempa življenja komajda najdejo čas za svoj osebni svet, za svojo družino, zase. Film ne daje jasnega odgovora na vsa zastavljena vprašanja. Pač, odgovor je v skepsi glavne junakinje - vendar je ta tako širok, da ga mora gledalec dopolniti s svojim osebnim jazom.

Film pa je vsekakor izredna umetnina. Snemalci so uspeli najti v filmu toliko drobnih človeških momentov, tako nevsakdanjih, da smo ob njih prav gotovo presenečeni. Odlika filma so tudi izredno duhoviti dialogi.

Sredino kulturno zatišje

Osem domov in šest med njimi zaprtih - V večini precej razgibana dejavnost - Gostovanja priljubljena oblika zblíževanja in spoznavanja kulturno-prosvetnih delavcev

Ob sobotah in nedeljah so ob tem času kulturni domovi zasejeni. Letos pa morda še bolj, kot v prejšnjih sezonah. Zato nas je zanimalo, kakšno je življenje v teh domovih med tednom in smo preteklo sredo obiskali osem vasi in potrkali na vrata, za katerimi se odvijata kulturno-prosvetno življenje. Ze za uvod pa naj zapišem, da je bila pretekla sredo pravo kulturno zatišje.

KULTURNI DOM IN HLEV POD ISTO STREHO

Prva postaja je bil Senčur. Če ne bi vedel, kje je kulturni dom, bi ga sploh ne našel, al pa bi morda zašel v hlev. Oboje je namreč pod isto streho, razlika je le v tem, da se sčasoma prva vrata sliši - kravje mukanje, nad drugimi pa je napis DPD »Svoboda«. Dom je bil ob 14.45 zaprt. Imeli pa smo srečo, da smo že v sosednji hiši dobili Franca Pipana, člana upravnega odbora Svobode, ki se je odpravil na pot s Fiatom 600. Le-ta nam je na naše vprašanje o kulturnem življenju pri njih odgovoril takole:

»Dom bo danes ostal zaprt, jaz pa sem namenjen v Mavčiče in Predoslje, da se dogovorim za gostovanje naše dramske družine. V obeh krajih bi se radi predstavili z Wilhardovimi »Belimi vrtnicami«. Do dogovora je prišlo zaradi prijateljev, s katerimi sem skupaj zaposlen v Kranju. Povem pa vam lahko še, da se prav te dni pripravljamo za študij nove uprizoritve, in sicer za »Piknik«.

PRIREDITVE V GASILSKEM DOMU

Tudi v Sp. Brnikih je bil Gasilski dom, kjer imajo kulturne prireditve, zaprt. Neka pionirica pa nas je napotila na razgovor k predsedniku Prostovoljnega gasilskega društva Jožetu Jenku. Dobili smo ga doma, ko se je grel v kuhinji in sede na štedilniku se pogovarjal s svojo družino. »Kako je kaj s kulturnim življenjem v vaši vasi?« pa je bilo naše vprašanje, ki je prekinilo za kratek čas to zimsko kmečko idilo.

»Pri nas je bolj slabo,« je začel tov. Jože. Sicer imamo dvorano kar lepo, vendar pa nimamo

odra in to se mi zdi, da je glavni vzrok mrtvila. V kratkem tudi gostovanj nimamo predvidenih. Da bi poživili kulturno prosvetno delo, pa si vsi (mladina, SZDL in gasilci) močno prizadevamo. Mladina prireja sicer enkrat mesečno ples, v načrtu pa imamo nakup televizijskega sprejemnika in nekaj šahovskih garnitur. Za začetek poživitev bi bilo to vsekakor precej.»

Kulturno-prosvetni delavci iz Zaloga

17.800 UDARNIŠKIH UR

Na podeželju je že tako; vir vseh dogodkov je gostina, pa četudi gre za kulturna vprašanja. Ker v Lahovčah preurejajo prosvetno-gasilski dom, smo se za tekmi v gostino k Zajcu in tam res precej zvedeli. Ivan Kosirnik, član upravnega odbora prosvetnega društva »Krvavec«, ki dela v sklopu s gasilskim društvom, nam je povedal naslednje:

V pogovor pa se je vmešal še mladinec Peter Hubat: »Nekaj prostorov imamo sicer že urejenih in v njih se pogosto zbiramo. Imamo tudi televizijski sprejemnik in magnetofon, ob nedeljah dopolnimo pa najraje šahiramo. Takrat se nas zbere tudi po deset in več.»

SLEDI: DRUGI DEL - FANT POD OKNOM

V Zalogu je kulturno-prosvetno življenje že od nekdaj zelo razgibano. Tako je tudi letos, čeprav je bila dvorana v sredo prazna. V knjižnici pa smo dobili kar štiri aktivne delavce, in sicer predsednika KUD »Prežihov Voranc«, Franca Bohinca, člana Antona Stareta, knjižničarja Jožeta Stareta in učiteljico Milko Polajnar. V razgovoru smo zvedeli, da je dramska družina prejšnje nedelje gostovala v Velesovem z E. Gregorinovi delom »Na pragu pomladi«. V pripravah pa imajo delo domačega avtorja »Fant pod oknom«. Prvi del: Fant pod oknom smo uprizorili že za silvestrovo, nam je začel pripovedovati avtor Jože Stare, »toda takrat se je zaveda tako končnica, da sem lahko napisal še drugi del, ki ga bomo začeli v kratkem študirati.«

Zvedeli pa smo še, da je lutkarska sekcija že tudi imela premiero - »Kako je Pavliha rešil Janka in Metko«, da prireja bralne večere, ki so zelo dobro obiskani, da je med domačini za potujočo knjižnico veliko zanimanje in da bo v nedeljo pri njih gostoval

kvintet Borisa Kavčiča iz Ljubljane.

TOPLA DVORANA

V Cerkljah je bila dvorana sicer odprta, vendar pa je bil v njej le gospodar Ivan Martinjak, ki je z velikim veseljem ogledoval novo peč. »Danes nič ne bo in do sobote tudi nič, potem pa bo kino. Vesel sem, da imamo novo peč. V treh urah dvorano tako segrejem, da ljudje slatičo plašče, prej pa so s seboj nosili termoforme.« Ko smo že zapuščali dvorano, smo srečali predsednika društva, Justino Koritnik. Povedala nam je, da imajo veliko načrtov, zlasti pa v zvezi s proslavljanjem 20. obletnice revolucije. Pripravljajo pa se že na novo uprizoritev in sicer »Kurentove neveste«.

JERNAČEV LOJZE VSE VE

V Velesovo smo prišli že precej pozno - ob 19.30. Nikjer nikogar in tudi prostor v katerem prirejajo kulturne večere, je bil prazen. Le srečno naključje je hotelo, da nam je po cesti prihajal nasproti nek možki s svetilko v rokah. Ustavili smo ga in ga prosili za nasvet, kam naj se obrnemo? »Jernačev Lojze vse ve, samo ne vem, kje ga boste dobili.« Lojzeta sicer res nismo dobili, zvedeli pa smo, da bo dramska družina »Borec« iz Velesovega v nedeljo popoldne gostovala v Trbojah, zvečer pa v Voklem. V obeh krajih bo uprizorila komedijo D. Gervaisa »Za stanovanje«.

»TRI VESELE« IN STRELCI

V dvorani združnega doma na Visokem so se ob 8. uri zbirali strelci. Povedati so nam vedeli, da so imeli prejšnji večer v istih prostorih vajo igralci, ki študirajo »Tri vesele«. Strelci so bili sicer njevoljni, ker se pri njih vsaka stvar začne z zamudo. Tako je bilo tudi v sredo zvečer, ko so imeli »strelske vaje«. Zbrani so bili domala že vsi, le tistega še ni bilo, ki bi moral vaje voditi.

PLESNE VAJE

Kot nalašč pa se je naša akcijska veselo končala. V prosvetnem domu v Preddvoru so imeli mladinci in mladinke plesne vaje, ki jih je vodila plesna učiteljica Udir Darinka. Približno 20 parov se je veselih obrazov pozibavalo v hladni dvorani in videti je bilo, da jim je žal, ker bodo imeli prihodnjo soboto za zaključek vaj že plesni venček. Zvedeli pa smo, da je sicer kulturno-prosvetno življenje precej klavirno, pravzaprav domačini sami ne pripravljajo kakšnih prireditev, medtem ko imajo gostovanja tujih skupin precej pogosta. Tudi v nedeljo jih bo obiskela dramska družina iz Dupelja, ki bo uprizorila »Simkove«.

Vse kar smo zvedeli, kaže, da je kulturno-prosvetno delo precej razgibano in morda je bilo le naključje, da je bila zadnja sredo, sredo kulturnega zatišja. Kljub temu pa lahko sklepamo, da kraji in Metko, da prireja bralne večere, ki so zelo dobro obiskani, da je med domačini za potujočo knjižnico veliko zanimanje in da bo v nedeljo pri njih gostoval

B. Fajon

Železarski sejmi

Poslovalnica Kombinata konfekcije „BORAC“ iz Travnika Zadovoljiti potrebam potrošnika

Pisali smo, da so v Kranju v teh dneh odprli novo trgovino, poslovno kombinata konfekcije, obutve in perila „BORAC“ iz Travnika.

Kot so nam povedali, je ta tovarna najodobnejša te vrste pri nas, saj ima v proizvodnji montirane kar najbolj sodobne stroje. To podjetje, ki je delalo še pred nedavnim izključno za potrebe naše armade, se je sedaj preusmerilo tudi na proizvodnjo izdelkov za široko potrošnjo. Pod-

jetje ima po vsej Jugoslaviji že okoli 50 prodajal, od tega jih je v Sloveniji šest, in sicer v Ljubljani, Celju, Mariboru, v Trbovljah, na Jesenicah in v Kranju. V najkrajšem času pa bodo poslovavnice odprli še v večjih industrijskih krajih v Sloveniji, v Kopru, Postojni in drugod.

Letni bruto produkt znaša v tem podjetju 4,5 milijarde dinarjev. Danes je tu zaposlenih 1300 delavcev. Podjetje se v zadnjem času precej trudi, da bi prodalo na jugoslovansko tržišče, da bi nudi-

lo potrošnikom konkurenčno blago po dnevnih cenah.

Kaj vse izdelujejo v tem delovnem kolektivu? Naj vam kar naštejemo nekaj izdelkov: vso moško konfekcijo in delno tudi žensko, jazen tega moške čevlje, v zadnjem času pa se že pripravljajo na proizvodnjo ženskih čevljev. Tu moramo predvsem poudariti izredno nizke cene pri čevljih.

Seveda izdelki sedaj niso najboljši, vendar z ureditvijo tržišča v Sloveniji, se bodo tudi ti izboljšali, ko bo trg narekoval potrebe. Tako je tudi Kranj dobil trgovino tega podjetja. Računali so, da jo bodo odprli že lani 1. novembra. Vendar so pri adaptaciji zaradi stare stavbe nastale težave in se je to vse skupaj zavleklo, tako da je bila otvoritev šele 15. januarja. Iz podrine, bi lahko rekli, je danes nastal lep lokal. Za adaptacijo so porabili okoli 6 milijonov dinarjev. V trgovini pa so zaposlene tri prodajalke in poslovođa. Delovni čas pa so vskladili z odlokom kranjske občine, to je dopoldne od 8. ure do 12. ure in popoldne od 14. ure do 17.30.

M. Z.

Trgovina z železom v Bohinju je iz antičnih časov. Iz Ajdovskega gradca, Dunaja pri Jereki in Studorja so železne izdelke tovorili preko Baškega sedla in Suhe v južnih bohinjskih gorah proti Tolminu in Ogulju. Po ukinitvi starih železarskih obratov v Bohinju, v času razpada rimskega imperija in preseljevanja narodov, je delo železarjev in tovarnikov za nekaj desetletij prenehalo.

Z nastankom novih toplinic in kovačnic v spodnji in zgornji bohinjski dolini je trgovina spet prišla cveteti. Posebno je še napredovala za časa grofov Ortenburških. Da bi šlo bohinjsko železo še hitreje v denar, so si Bohinjci omislili železarske sejme pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru. Do leta 1961 so bili v cerkveni lopi dvakrat letno dva tedna trajajoči sejmi. Na te sejme so prihajali Lahli iz onstran Julijskih Alp. Z bohinjskimi železarji so zamenjavali živež, vino in blago za železne hlebčke »lupa« all pa za žleo, žeblje in paličasto železo.

Cesar Friderik III. pa je te sejme iz neznanega vzroka prepovedal. Kljub prepovedi ter pazljivosti blejskih britev zamenjavanja ni bilo mogoče zatreči. Trgovina z železom je imela svojo moč. »Barantanje« je Bohinjcem prešlo v meso in kri, zato so skrivoma še vedno trgovali z Lahli, ki so železo dobro plačevali, ker ga sami niso imeli.

Pridobivanje in prodaja železa je postalo mikavno tudi za tuje. V Bohinju so se pričeli priseljevati bergamski kovači in nemški kolonisti, na katere nas še danes spominjata imeni Laški in Nemški rovi.

Toplinice in kovačnice so prišle v posest tujih priseljencev, domačini pa so postali njihova cenena delovna sila.

Zračni mahurčki proti ledu

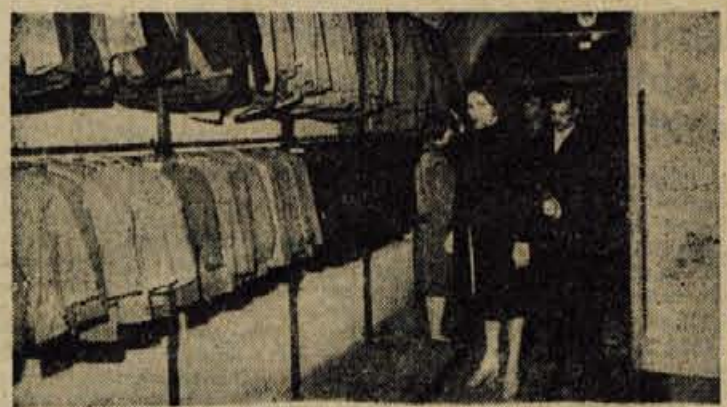
V pristanišču Thule na Grönlandu bo mogoče pristati tudi pozimi. V njem ne bo ledu. To so dosegli z razmeroma preprosto pripravo, ki sestoji iz mreže plastičnih cevi z luknjicami, ki je nameščena tik pod vodno gladino. Skozi mrežo spuščajo pod močnim pritiskom komprimirani zrak.

Železa je bilo vedno več, zato so tudi tovarniki imeli dobiček. Tovorili so ga v lesenih sodčkih, katere so močni konji prenašali preko strmih gora. Tovorniki konj je bil opremljen z železnim nagobčnikom, da si na strmih poteh pri padcu ne bi poškodoval zob. Poslovanje je bilo fakrat nevarno tudi zaradi cestnih reparjev in zvert. Mnogokrat so se to-

vorniki morali spoprijeti celo s medvedi. V ta namen je vsak tovarnik nosil s seboj volio leskovo palico, v kateri je bilo dolgo ostro rezilo, ki mu je služilo za obrambo. Ko so se tovarniki vračali domov, so lesene sodčke napolnili s laškim vinom, da je bilo doma v Bohinju, kjer se je njihov povratek vedno spremenil v pravi praznik, še bolj veselo. R.

Smučarska tekmovanja so v največjem razmahu. Kjer je le količjak snega, je živahno. Zadnje dni se je po svetu hitro raznesla novica, da Avstrijec prekašuje Francozi, ki so si povrh vsega omislili še nov slog: po snegu vozijo »po žabje«. V Avstriji tožijo za nekaterimi smučarji, ki so odleteli »čez lužo«, najbolj pa seveda pogrešajo »zlatega Tonija«, ki je v Cortini d'Ampezo pokazal premoč avstrijskega smučanja. Sicer pa, kdo ve, če ga letos ne bi prehitel Francozi? — Poznani smučarski as Toni Sailer je verjetno pravi čas zaključil svojo smučarsko kariero. Posvetil se je filmu. Prav sedaj snema nov film »Kupi si pisan balonček«, v katerem nastopa kot drsalec na ledu, njegova partnerka pa je nemška »princesa na ledu« Ina Bauer. — Iz tega filma je tudi naš posnetek

RTV LJUBLJANA

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 22. JANUARJA DO SOBOTE, 23. JANUARJA 1961

- NEDELJA, 22. januarja**
- 6.00 Jutranji pozdrav
 - 6.30 Veseli zvoki
 - 7.35 Pihalni orkester LM igra zabavne melodije
 - 8.00 Mladinska radijska igra
 - 8.50 Drobne skladbe velikih mojstrov
 - 9.00 Matineja za zabavo
 - 9.45 Cinarosiana — orkester Gavent Gardenske opere
 - 10.00 Se pomnite tovariši...
 - 10.30 Poje Slovenski oktet
 - 10.45 Z zabavno glasbo v novi teden
 - 11.30 V našem zimskem turističnem središču — ki to še ni
 - 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
 - 13.30 Za našo vas
 - 13.45 Koncert pri vas doma
 - 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
 - 15.15 Reklame
 - 15.30 Po Madžarski za orkestrom Benedot Silberman
 - 16.00 Humoreska tega tedna
 - 16.20 Melodije za vas
 - 17.10 Peli so jih mati moja...
 - 17.30 Radijska igra
 - 18.24 Majhni zabavni ansambli
 - 18.45 Trio Slavka Avsenika
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.05 Izberite melodijo tedna
- PONEDELJEK, 23. januarja**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.25 Nekaj domačih
 - 8.40 Poljska zabavna glasba
 - 9.20 Zbori in scene iz oper
 - 10.15 Zvočni kaleidoskop
 - 11.00 Po svetu jazza
 - 11.30 Za otroke
 - 12.00 Logarski fantje so v gosteh
 - 12.15 Radijska kmečka univerza — Cita Bole: Se o planiranju rojstev
 - 12.25 Komorni zbor RTV Ljubljana
 - 12.45 Nekaj Chopinovih preludijev
 - 15.40 Naši popotniki na tujem
 - 16.00 Operne melodije
 - 17.15 Šoferjem na pot
 - 18.00 Športni tednik
 - 18.15 Slavni umetniki našega časa
 - 18.50 Človek in zdravje
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.00 Glasbeni variete
 - 20.45 Kulturna tribuna
 - 21.00 Koncert Komornega orkestra RTV Zagreb
 - 23.05 Iz naših studiov
 - 23.55 Prijeten počitek

- TOREK, 24. januarja**
- 8.55 Za šolarje
 - 9.25 Domovina — simfonična pesnitev
 - 9.40 Pesmi in priredbe Danila Bučarja
 - 10.15 Violinske skladbe slovenskih skladateljev
 - 10.40 Utrjujte svojo angleščino
 - 10.55 Sklepní takti
 - 11.00 Odlomki iz opere Manon
 - 11.30 Deset minut iz naše beležnice
 - 11.40 Hammond orgle v ritmu
 - 12.00 Narodne in priredbi Josipa Pavčiča
 - 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Mileva Kač: Merkurit
 - 14.05 Za šolarje
 - 14.35 Priljubljene tenorske arije
 - 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 15.40 Listi iz domače književnosti
 - 16.00 Na gostovanju v Kranju
 - 16.50 Intermezzo z godali
 - 17.15 Razgovor z volivci
 - 17.25 Koncert rimskih virtuozov
 - 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
 - 18.45 Izobraževalni obzornik
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.00 Rado Simoniti — zborovski skladatelj
 - 20.30 Radijska igra
 - 21.43 Melodije velikih mest
 - 22.15 Komorni večeri pri W. A. Mozartu
 - 23.05 Po svetu jazza
 - 23.35 Nočni akordi
 - 23.55 Prijeten počitek
- SREDA, 25. januarja**
- 8.30 Londonske slike
 - 8.45 Vokalne lirike, ciklus pesmi za alt in orkester
 - 9.00 Jezikovni pogovori
 - 9.15 Izbrali smo za vas...
 - 10.15 Odlomki iz opere Štirje grobjaní
 - 11.00 Od polke do mambe
 - 11.30 Za cicibane
 - 12.00 Kvintet Zadovoljnih Kranjcev
 - 12.15 Radijska kmečka univerza — dr. ing. Dušan Mlinšek: Aktualna vprašanja v gospodarstvu v kmečkih gozdovih

- 14.05 Za šolarje
 - 14.35 Štiri skladbe za klavir in godalni orkester
 - 14.40 »Spominčice...«
 - 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 15.45 Radijska univerza
 - 16.00 Koncert po željah poslušalcev
 - 17.15 Sestanek v sredo
 - 17.30 Zabaval vas bo Billy Youghn s svojim orkestrom
 - 17.45 Jazz na koncertnem odru
 - 18.00 Kulturna kronika
 - 18.20 Od Gallusa do Hindemitha
 - 18.45 Četrť ure z Olivero Markovič
 - 20.25 Ekvinokelj — opera v štirih dejanjih
 - 22.15 Mladim plesalcem
 - 22.50 Literarni nokturno
 - 23.05 Iz modernega glasbenega sveta
- ČETREK, 26. januarja**
- 8.55 Za šolarje
 - 9.25 Revija solistov in instrumentov
 - 10.15 Od Beograda do Moskve
 - 10.40 Pet minut za novo pesnico in Pozdravi za mlade risarje
 - 11.00 Ruški tečaj za začetnike
 - 11.15 Kitara in orglice
 - 11.20 Simfonični orkester Jugoslovanske radiotelevizije
 - 12.00 Ansambel Srečka Dražila
 - 12.15 Kmetijski nasveti — vet. Franc Skušek: Zdravstvena zaščita telet v pitanju
 - 12.25 Od Purcella do Wagnerja
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.30 Črnske duhovne pesmi poje kvartet »DO«
 - 13.45 Veliki zabavni orkestri
 - 14.10 Popularni orkestrski napavi
 - 15.40 Iz svetovne književnosti
 - 16.00 Od plesišča do plesišča
 - 16.30 Iz solistične glasbe Maurice Ravela
 - 17.15 45 minut turizma in melodij
 - 18.00 Tretje dejanje opere »Sola za žene«
 - 18.30 Ciganski napavi

- 18.45 Ljudski parlament
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.00 Četrťkov večer domačih pesmi in napevov
 - 20.45 Večer umetniške besede — Mira Danilova
 - 21.25 Iz jugoslovanske glasbene literature
 - 22.15 Po svetu jazza
 - 22.45 Sonata za klavir in flavto
 - 23.05 Billy May s trombami in tromboni
 - 23.40 Ameriške popevke
 - 23.55 Prijeten počitek
- PETEK, 27. januarja**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.25 Nekaj domačih
 - 6.30 Reklame
 - 8.05 Simfonija št. 96 v D-duru
 - 8.30 Iz filmov in glasbenih revij
 - 9.00 Naš podlistek
 - 9.20 Ritmi iz Latinske Amerike
 - 9.35 Kotiček z mlade ljubitelje glasbe
 - 10.15 Od tu in tam
 - 10.40 Poje zbor Primorskih akademikov
 - 11.00 Koncert dveh naših solistov
 - 11.30 Človek in zdravje
 - 11.40 Sedem pevcev — sedem popevk
 - 12.00 Pozdrav iz Makefonije
 - 12.15 Radijska kmečka univerza — ing. Vera Marenič: Strokovno usposabljanje kmetijskih proizvajalk
 - 12.25 Glasba na tekočem traku
 - 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.30 Zabavni zbori
 - 13.45 Pihalni orkester JLA
 - 14.05 Za šolarje
 - 14.35 Prizori iz opere Ivajlo
 - 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 15.45 Radijska univerza
 - 16.00 Petkovo glasbeno popoldne
 - 17.15 Razgovor z volivci
 - 17.25 Igramo za vas
 - 18.09 Iz naših kolektivov
 - 18.15 Hollywoodski simfonični orkester
 - 18.30 Tako pojo in igrajo tuji narodi

- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Zabavni orkester Alfred Scholz
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Skladatelji kot so jih opisali njihovi sodobniki
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Jackie Gleason s svojim orkestrom
- 22.35 Moderna plesna glasba
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Nočni simfonični koncert

- Televizijski spored**
- NEDELJA, 22. januarja**
- 9.30 Varčevanje in kooperacija — kmetijska oddaja
 - 10.00 Serijska filma za otroke
 - 10.30 Mednarodno smučarsko tekmovanje
 - 13.00 Mednarodno smučarsko tekmovanje
 - 16.00 Prvi zvezni turnir v namiznem tenisu
 - 17.30 Televizija za otroke
 - 18.30 Plesna šola
 - 20.00 Sedem dni
 - 20.30 Don Kihot — sovjetski celovečerni film
- PONEDELJEK, 23. januarja**
- 18.00 TV film iz serije Medic
 - 18.30 Znanost in tehnika
 - 19.00 TV pregled
 - 19.30 Pol ure s kvartetom »M-«
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.15 Tedenski športni pregled
 - 20.30 Ni neznanih otokov — TV drama
- TOREK, 24. januarja**
- 17.00 TV za otroke
 - 21.00 Zabavno-reklamna oddaja
 - 21.15 Karavan — TV film
 - 22.10 Nuklearna Italija
 - 22.40 Prenos športnega dogodka
- SREDA, 25. januarja**
- 17.00 TV za otroke
 - 18.00 Oddaja za otroke
 - 18.45 Svet v znamenih — serijski film
 - 19.00 Cas, ljudje in dogodki
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.15 Šest svečanih povabil
 - 21.30 Zdravniki na vasi — filmska reportaža
 - 22.00 Controcansale — glasbena oddaja
 - 22.30 Umetnost in znanost
- ČETREK, 26. januarja**
- 15.00 Srečanje ob četrtkih
 - 17.00 TV za otroke
 - 19.00 Odloči, naj bo — TV film.
 - 19.30 TV obzornik
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.20 Spoznavajmo svet in domovino
 - 22.00 Prvenstvo Evrope v umetnem drsanju
- PETEK, 27. januarja**
- 17.00 TV za otroke
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.15 Medju javom i med'snom - prenos iz dramskega gledališča Beograd
- SOBOTA, 28. januarja**
- 18.00 Otroška predstava
 - 18.45 Nevarnost je moj poklic — serijski film
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.20 Zabavno-glasbena oddaja
 - 21.30 Cannonball — serijski film

Na Gorenjskem imamo 9 servisnih pralnic

ŽELJA ZA IZPOPOLNJEVANJEM znanja o sodobnem pranju

Za razbremenitev delovnih žensk enega najtežjih in zamudnih gospodinjstevskih opravil - pranja perila, je bilo na Gorenjskem ustanovljenih že 9 servisnih pralnic.

Od teh jih je kar 6 v Kranju, kjer imajo po eno pralnico stanovanjske skupnosti: Center, Huje-Planina, Vodovodni stolp, Zlato polje, Gorenja Sava in Strazišče. Po eno pralnico imajo v Skofji Loki, v Trzinu in na Jesenicah. Po zmogljivosti je najmočnejša pralnica Komunalnega servisa Jesenice, saj ima kar 6 pralnih strojev, medtem ko ima ena pralnica le en pralni stroj, 4 po dva in ostale po tri pralne stroje. V servisnih pralnicah je sedaj zaposlenih skupaj 23 peric in li-

karic. Poleg tega pa je še veliko tistih, ki so zaposlene v večjih gostinskih obratih, pri bolnišnicah in drugod. Ker so vse te povečini nekvalificirane in tudi brez potrebnega znanja o sodobnih pralnih sredstvih in o strojnem pranju, je Okrajni zavod za napredek gospodinjstva že organiziral nekaj seminarjev in tečajev za pridobitev polkvalifikacije. Priljubljeni pa tudi program tečaja za kvalifikacijski izpit. Za poldnevni seminar, ki je pravkar na Zavodu in praktični

del v pralnici Stanovanjske skupnosti Vodovodni stolp v Kranju, je bilo veliko zanimanje, saj se je zanj prijavilo kar 20 peric iz vse Gorenjske. Prihodnji mesec bo tu tudi tečaj za polkvalifikacijski izpit. Zanj se je že prijavilo 15 udeleženk seminarja, ostale izpite za polkvalifikacijo že imajo. Seveda pričakujejo, da bodo za ta tečaj dobili še več prijavn. Dejstvo, da je za tovrstne tečaje toliko zanimanje, je vsekakor zelo razveseljivo.

V taki obleki, kot jo vidite na gornji sliki (izdelana je iz drobno vzorčastega blaga za plesne obleke in ima majhen krznen ovratnik), boste prav ob vsaki, še tako svežani priložnosti, primerno in elegantno oblečeni.

Puding malo drugače

Čokoladni puding s skutino kremo

Zavitek čokoladnega pudinga zmešamo z 1 rumenjkom, žlico zmletih orehov in 4 žlicami mrzlega mleka. To zakuhamo potem v 4 dcl vrelega mleka, katerega smo osladili s 4 žlicami sladkorja. Dobro mešamo nad ognjem, da se zgosti in vlijemo nato v model, splaknjen z mrzlo vodo. Tega postavimo na hladno, da se popolnoma ohladi, kar je prvi pogoj za vsak mrzel puding, če hočemo, da bo obdržal obliko, ko ga bomo zvrnili iz modela.

Med hlajenjem pripravimo kremo: 10 žgk pretlačene in ne prekise skute zmešamo z žlico mrzlega mleka, osladimo po okusu in dodamo še ščepec soli. Tik pred serviranjem dodamo tej kremi še trd sneg iz 1 beljaka, ki smo ga z žlico sladkorja še bolj utrdili in izboljšali z zavitkom vanilijevega

sladkorja. Kremo serviramo s pudingom.

Če vzamemo na primer sadni puding, zmešamo lahko s skutino kremo malo limonine lupinice ali nekaj kapljic limoninega soka ali pa žlico kake dšče marmelade ali sadnega soka. Seveda s tem barvo kreme spremenimo.

K vanilijevega pudingu serviramo kremo, v katero zamešamo malo naribane čokolade ali žlico kava in ustrežajoči sladkor, da dobimo zaželeno nasprotje barv med pudingom in kremo.

Jagodni puding s karamelno kremo ali oblivom

Jagodni puding pripravimo po navodilu na vrečici, lahko pa ga izboljšamo, če med žvrkljanjem dodamo še 1 rumenjka.

Karamelno kremo ali obliv pripravimo takole: Poldruge žlice ovsenih kosmičev in prav toliko sladkorja pražimo v suhi železni ponvici, da se sladkor stopi in porumeni. Nato ga hitro odstavimo in mešamo toliko časa, da ga razdelimo (ker se medtem strdi) na čimmanjše delce. Ko se popolnoma ohladi, stolčemo sladkor s kosmiči v prah ali pa zmeljemo na kavnem mlinčku. Temu prahu, ki je sivkast, primešamo še zavitek vanilijevega sladkorja. Iz beljaka, ki nam je ostal od pudinga, naredimo trd sneg in vanj rahlo vmešamo karamelni prah. Tako dobimo peno. Obliv pa nastane, če vtlačemo karamelni prah v beljak, nato oboje stepemo nad sopro, da se zgosti in še na hladnem, da se ohladi. K temu pudingom kakor k pudingom sploh, se poda stolčna smetana.

Rezine s pudingovim nadevom
Krhko testo razvaljamo in denemo v pekač. Obložimo ga s pudingovim nadevom in pečemo pol do tri četrt ure v precej vroči pečici. Hladno sladico razrežemo na kocke in le-te potresemo z grobo naribano čokolado.

Nadev: 1 zavitek vanilijevega pudinga, malo masčobe, 1 jajce, drobtine, namočene v oslajeni vodi, mleku, sadnemu soku ali rumu, po želji še malo zrezanega vkuhanega sadja in čokolade.

Puding skuhamo in ga izboljšamo z masčobo, rumenjkom in snegom iz beljaka. Ko se ohladi, mu primešamo namočene drobtine in po želji nekoliko zrezanega vkuhanega sadja. Puding enakomerno razravnamo po testu in spečemo.

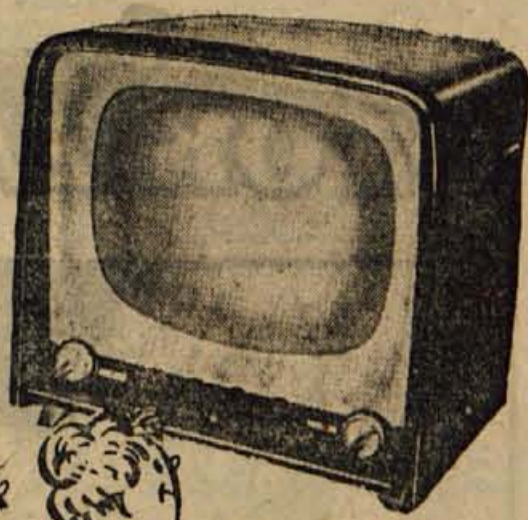
Svetujemo vam

Rozine so veliko bolj okusne, če jih nekaj ur pred uporabo namakamo z rumom in tako pustimo. Postanejo sočnejše in dajo testu dober okus.

Sol v krepah razdrobimo nabitre, če jo denemo za nekaj časa v ne pretoplo pečico.

Če hočemo prevročico pečico ohladiti (preden pečemo biskvitno testo, ki se mora peči počasi), damo vanjo za nekaj časa kozico z mrzlo vodo ali moker papir.

VSAK VEČER BOSTE LAHKO SPREMLJALI ZABAVNE PROGRAME TV...

SAMO ZA 300 DINARJE LAHKO POSTANETE LASTNIK TELEVIZORJA...

Naročite se na Glas!

Prvi čeveljčki

Če hočemo otroške noge obvarovati okvar in jim omogočiti pravi in zdrav razvoj, moramo predvsem poskrbeti za njihovo neovirano gibanje. Nemogoče je, da bi se nožne mišice razvijale pravilno, če otrokove noge takoj vtaknemo v trde usnjene čevlje. Do naravnega gibanja mišice pride lahko samo, če je noga bosa. Mati, ki dobro opazuje svojega otroka, lahko vidi, da njen eno ali poldruge leto star otrok veliko lažje teka, če je brez čevljev in nogavice in je njegova hoja videti manj nerodna. Majhen otrok naj bo zato v posteljici in pozneje na prostem čimveč bos. Cimmanj so tla gladka in ravna, tem bolj se vadi mišičevje, uspeh tega pa je brezhibna razvita noga. Otrokova noga je

že tako gibljiva, da se brez težave oprizema neravnih tal s stolpom in prsti.

Otroško stopalo še zdalce ni tako občutljivo na grobih tleh kot stopalo odraslega človeka. Seveda mora imeti otrok dobre čevlje ob slabem in hladnem vremenu ali pri daljših sprehodih.

Kdaj torej potrebuje otrok prve čevlje?

Pogosto se zgodi, da v svojem materinskem navdušenju kupi mati otroku čimprej par, za njen okus lenih in čednih usnjenih čevljev. V te čevlje potisnemo noge osem- do devetmesečnega dojenčka, ki največkrat ne more še niti stati na nogah, kaj šele hoditi. Ti čevlji so v ponos le roditeljskemu ponosu.

Dokler ne hodi, ne potrebuje nobenih čevljev. Za gorkoto je dovolj, če ima ob hladnejših letnih časih malček obute tople volnene nogavice ali copatke. Za tekanje po hiši so za majhnega otroka zelo primerni pleteni volneni čevlji. Da bi bili trpežnejši, jim lahko prišijemo podplate iz klobučevine ali mehkega usnja. Pri nabavi usnjenih čevljev je treba paziti, da so čevlji spredaj dovolj široki, da imajo prsti dovolj prostora. Zgornje usnje in podplat morata biti mehka in prožna. Pri skorenjkih ne sme biti dolžina golenice previsoka. Pri nakupu prvih čevljev je treba torej marsikaj premisliti in dobro izbrati.

Po petnajstih letih

Kdo je pomagal vojnemu zločincu Eichmannu

Čeprav ga je ukaz -po opravljeni dolžnosti- na Madžarskem klicati tja, ga je ml potjo dohitelo sporočilo, naj se napoti na Salzburg, v Alt-Ausee, in naj se javi svojemu predstojniku Kaltenbrunnerju staremu nacističnemu sobojevniku in prijatelju, ki pa je Eichmanna ob njegovem prihodu, dne 5. maja 1945, dokaj hladno in zaskrbljeno sprejel in mu odkrito povedal, da smatra -veliko igro- za izgubljeno. Novinar Pendorf, ki poroča o tem srečanju med Eichmannom in Kaltenbrunnerjem piše, da je Eichmann kljub temu verjel v »Endsiege«, v »končno zmago«, kar pa v zvezi zatrevanju omenjenega novinarja ne moremo verjeti. Vsa severna Italija je bila že pet dni v rokah zaveznikov in poslednji ostanki nemškega Reicha so se nezadržno rušili od ure do ure. Pendorf

fova trditve tudi ni verjetna zavoljo tega, ker je Kaltenbrunner spomnil Eichmanna, da je bil on, Eichmann -njbolj vnet dobavitelj človeškega materiala za klinke celice- in da za to posel pada vsa ali pa vsaj največja odgovornost nanj. Eichmann, kakor pravi v svojih spominih, je Kaltenbrunnerju oporekal, da je izvrševal samo Hitlerjevo povelja glede »reševanja judovskega vprašanja«. Kaltenbrunner pa ga je spomnil, da je Hitler prepustil »rešitev« judovskega vprašanja najprej Heydrichu, po atentatu na Heydricha pa je vzel vso pobudo za likvidacijo Judov v jugovzhodni Evropi Eichmann sam, torej bo moral, kakor je rekel Kaltenbrunner že Eichmann sam. »položiti svojo glavo« za ta dejanja. Kakor je pred nedavnim »Glas« že poročal, Eichmann namerava še danes vztrajati, da

in da je »izvrševal svojo dolžnost«. Vendar že njegovi spomini in druga dejstva nakazuje njegov zagovor, s katerim se namerava zagovarjati pred izraelskim sodiščem. Da ni nikoli verjel v to svojo trditve, priča že njegov beg pred obračunom in vse njegovo početje v minulih petnajstih letih.

-Wehrwolf-

Ko je odbilo »tisočletnemu« Hitlerjevemu Reichu »pet čez polnoč«, so nacisti nameravali organizirati neke vrste gverisko vojno, misleč, da bo v njej sodelovalo vse nemško ljudstvo z navdušenjem, kakor ga je kazalo v času Hitlerjevih uspehov. To gverilo naj bi vodila organizacija »Wehrwolf«. V upanju, da jim bo uspela, so odhajale grupe nacistov v gore. Zneke tako grupe je potem, ko sta se s Kaltenbrunnerjem hladno razšla, odšel tudi Eichmann. Toda tudi ta grupa, sestavljena iz članov Hitlerjeve mladine, gestapovcev, esesovcev in podobnih, je čedalje bolj mislila, kako bi se predala zahodnim zaveznikom, računajoč na skrajnejši spor med Vzhodom in Zahodom, in bi se (vsaj tako trdi revija »Stern«) rada Eichmanna odkrivala.

(Nadaljevanje prihodnjic)

AGATA CHRISTIE

32

ALIBI

»Da, precej.« je dejala Karolina zadovoljno. »Za ljudi je pravo olajšanje, če se lahko s kom pogovorijo o svojih težavah.«

»Mogoče,« sem odgovoril. »Če to storijo na lastno pobudo. Vsekakor pa jih ne veseli posebno, če jim taka zaupna poročila izsilimo.«

Karolina me je pogledala z obrazom mučenice, ki ji je njeno mučenišvo užitek. »Tako zapri si sam vaze,« je dejala. »Zoprno ti je, da bi razkril svoje srce in misli, da so vsi ljudje takšni. Upam, da nisem nikomur izsilila zaupnih sporočil. Če pride na primer danes popoldne gospod Poirot kaj mimo, mi še v snu ne bo prišlo na misel, da bi ga vprašala, kdo je davil drisipel k njim.«

»Davi?« sem vprašal. »Zelo zgodaj,« je dejala Karolina. »Se preden je prišlo mleko. Ravno sem gledala skozi okno. Bil je moški. Prišel je iz zaprtega avtomobila in je bil zakrinkan. Povedala ti bom svoje mnenje o tem in videl boš, da imam prav.«

»Kakšno je tvoje mnenje?« Karolina je pričela govoriti tiše. »Izvedenee,« je dahnula. »Izvedenee?« sem ponovil začudeno. »Toda ljuba Karolina, kakšen izvedenee vendar?«

»Poslušaj, kaj ti bom povedala, James. Videl boš, da imam prav. Tista ženska, Russellova, je bila danes popoldne tu, da bi si ogledala, kje shranjuje svoje strupe. Roger Ackroyd je bil tisti večer žrtve strupa v hrani.«

»Nemislil,« sem se zasmeljal. »Zaboden je bil od zadaj. To veš prav tako dobro kot jaz.« »Po smrti, James,« je dejala Karolina, »da bi speljala vso preiskavo na napačno sled.« »Ljubi otrok, jaz sem trpelo preiskal in vem, kaj trdim. Rana ni nastala po smrti - bila je povod smrti, o tem je vsaka pomota izključena.« Bilo je zanimivo opazovati Karolino, ko je Pol-

rot popoldne res prišel. Ne da bi ga vprašala, je moja sestra z izredno spretnostjo skušala speljati pogovor na neznanega gošča. Po Poirotovem namigovanju sem opazil, da je opazil, kam Karolina meri. Vendar je ostal nepristopen, tako da končno že ni več vedela, kako naj nadaljuje. Ko se je dovolj naužil se igrice, se je dvignil in mi predlagal kratek sprehod.

»Nekaj moram vendar storiti za svoje zdravje,« je izjavil. »Pojdite z menoj, doktor? In morda nama bo gospodična Karolina medtem pripravila skodelico čaja.«

»Prav rada,« je rekla Karolina. »Mar bi privedil k nam tudi svojega gošča.«

»Predobri ste,« je dejal Poirot. »Toda moj prijatelj zdaj počiva. Kmalu vas bom seznanil z njim.«

»Nekdo mi je povedal, da je vaš star prijatelj. Karolina je polizkusila z zadnjim napadom.«

»Tako so vam povedali? No, zdaj pa morava iti!« Šla vsa proti Fernlyju. Slutil sem, da bo tako. Prišel sem razumevali Poirotovo metodo.

»Naročilo imam za vas, dragi prijatelj,« je dejal končno. Nocoj bi rad privedil pri sebi doma majhen pogovor. Saj boste prišli, ali ne?«

»Gotovo,« sem dejal.

»Dobro. Potrebni so mi vsi sodelujoči - to se pravi: gospa Ackroydova, gospodična Flora, major Blunt in tajnik Raymond. Mali sestanek bi naj bil ob devetih. Ali bi hoteli povabiti vse goste?«

»Prav rad, toda zakaj jih vi sami ne povabite?«

»Ker me bodo vprašali: zakaj? Čemu? Hoteli bodo izvedeti, kaj nameravam. In kakor veste, dragi prijatelj, zelo nerad naprej govorim o svojih domislekih.«

Nasmehnil sem se. »Moj prijatelj Hastings o katerem sem že večkrat pripovedoval, je običajno rekel da sem človeška ostriga. Toda bil je krivičen do mene. Dejstev nikoli ne obdržim zase.«

»Kdaj pa naj jih povabim?« »Tako, kdaj, če bočete. Saj sva vendar pri hiši. Čez črti ure se bova dobila pri vrtnih vratih.« Ugotovil sem, da je bila doma edino le gospa Ackroydova. Sprejela me je zelo prijazno. »Tako sem vam hvaležna, dragi doktor,« je šepetala, »da ste Poirotu o tisti zadevi vse poja-

snili. Toda življenje prinaša skrb za skrbjo. Saj ste že slišali o Flori?«

»Kaj pa?«

»O njeni novi zaroki. Flora in Hektor Blunt. Seveda to ni tako dobra možnost, kot bi bila z Ralphom. Končno pa je glavno, da je srečna. Gospa Ackroydova se je zgrozila in zaprla oči.«

»Geoffrey Raymond je bil v strašnem razpoloženju in je telefoniral v Liverpool. Toda polteljska direktica mu ni hotela dati nobenega pojasnila. Nekateri celo trdijo, da Ralpa sploh niso prišli. Raymond pravi, da gre tu za pomoto, za - kakor se temu reče - časopisno raco. Seveda sem prepovedala, da bi o tem govoril pred služničadjo. Takšna sramota! Pomislite, če bi se Flora res poročila z njim.«

Gospa Ackroyd je od bolečine zaprla oči. Prišel sem razmišljati, kdaj se mi bo sploh posrečilo, da ji sporočim Poirotovo vabilo.

»Saj ste bili včeraj tudi s tistim strašnim inšpektorjem Raglanom, mar ne? Ta človek je Floro tako prestrašil, da je rekla, da je ona vzela denar iz sobe ubogega Rogerja. Vsa zadeva pa je bila vendar tako enostavna. Ljubi otrok si je hotel spodobiti nekaj funtov in se ni upal motiti strica, ker je to najstrože prepovedal. Ker pa je vedela, kje shranjuje svoj denar, je pač šla tja in si vzela, kolikor je potrebovala.«

»Ali vam je Flora tako opisala vso stvar?« sem vprašal.

»Dragi moj doktor, saj veste, kakšna so današnja dekleta. S sugestijo je tako lahko vplivati nanje. Inšpektor prične kričati nad njo in uporablja tako dolgo besede -krasti-, dokler ubogi otrok ni prepričan, da je denar res ukradel. Na drugi strani sem pa lahko temu nesporazumu hvaležna, ker se mi zdi, da je spravil ta dva skupaj - Hektorja in Floro mislim. Zagotavljam vam, da sem se zadnji čas res že kar bala za Floro, zakaj resnično sem že mislila, da se med njo in mladim tajnikom Raymondom nekaj plete. Pomislite vendar!« Gospa Ackroydova je obupano zastokala. »Zasebni tajnik - tako rekoč brez vsakega imetja!«

»To bi bil pač hud udarec za vas,« sem dejal. »Sicer vam pa moram sporočiti neko prošnjo gospo- da Poirota.«

Obraz gospe Ackroydove je izražal osuplost, zato sem pohitel, da jo pomirim in ji sporočim, kaj Poirot želi.

»Gotovo,« je dejala malce nezaupno. »Mislim, da pač moram priti, če gospod Poirot to zahteva. Toda kaj naj to pomeni?«

Zagotovil sem ji po pravici, da tudi meni ni prav nič več znanega kakor njej.

»Dobro,« je končno izjavila. »Povedala bom tudi drugim in ob devetih bomo vsi tam.«

Poslovil sem se in odšel na dogovorjeno mesto, da se sestanem s Poirotom.

»Bojim se, da sem dalje izostal kakor četiri ure,« sem dejal. »Toda kadar prične dobra dama govoriti, je strašno težko priti do besede.«

»Nič ne de,« je dejal Poirot. »Saj sem se medtem prav dobro zabaval. Park je zares čudovit.«

»Odlila sva proti domu. Ko sva prišla do moje hiše, nama je na moje veliko presenečenje odprla Karolina. Očividno je prežala na naju.«

Položila je prst na ustnice. Njen obraz je žarel od važnosti in vzemirjenja.

»Ursula Bourne,« je šepetala, »sobarica iz Fernlyja. Notri je. Odvedla sem jo v jedilnico. Revica je v strašnem stanju. Dejala je, da mora takoj govoriti z gospodom Poirotom. Stori la sem, kar sem mogla. Skuhala sem ji skodelico čaja. Človeka srce boli, če vidi nekoga v takem stanju.«

»V jedilnici?« je vprašal Poirot. »Tule,« je rekla in odprla vrata. Ursula Bourne je sedela ob mizi. Dvignila je glavo, ki jo je doslej skrivala med diamanji. Njene oči so bile rdeče od solz.

»Ursula Bourne,« sem šepnil. Poirot je stopil z iztegnjenimi rokami mimo mene.

»Ne,« me je popravil, »to ni čisto dobro. To ni Ursula Bourne - mar ne, otrok moj? - temveč Ursula Paton. Soproga Ralpa Patona!«

Dekle je molče zrla v Poirota. Potem je izgubilo oblast nad seboj in pričelo obupno ihteti. Karolina me je odzvala, jo objela in jo potrepjala po ramenih.

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

93. - Ubral sem jo naravnost proti vzhodni obali otoka. Hodil sem po obrežju in opazoval »Hispaniola«. Na krovu so bili roparji in v čolnu je sedel na jadrovini Silver. Meni se je mudilo in hotel sem proti beli skali. Tja sem prišel v mraku. Tik pod njo je bila z ovinkami zarasla votlina. Res sem našel Benov čoln. Bil je preprost: čez surovo vegasto ogródje so bile napete kozje kože, z dlako navznoter. Čoln je bil celo zame strašno majhen. V njem je bila nizka klopiča za veslanje in dvokrilno veslo.

94. - Sedel sem, da bi počakal na temo in sem si prav pošeno privoščil prepečenca. Noč je bila ko nalašč za moje namero. V daljavi sem videl na morju luško, ki je kazala, kje je zasidrana ladja. Z lahkoto sem dvignil čoln in zabredel v morje. Srečno sem se vkrcal. Veslal sem proti lučki. Najprej se je pojavila pred menoj »Hispaniola« kot črna hiša, še temnejša kot je bila noč, ki jo je obdajala. Potem sem jel razloščeval trup, jambore in jadra, ki so se risala na nočnem nebu.

TELESNA KULTURA

Nakaj misli o smučarskem prvenstvu pionirjev ZGLEDNO TERMOVANJE

V vasi Ribno pri Bledu je bilo v nedeljo prvo pionirsko prvenstvo Gorenjske in smučanju. Tekmovanje, ki sta ga ob pomoči Okrajnega odbora Zveze borcev Kranj izvedla TVD Partizan Ribno in Pionirsko starišinstvo Bled ter je bilo združeno s proslavami vsakoletne januarske prireditve »Po stozih partizanske Jelovice«, je v vseh pogledih uspelo. Že to, da je v Ribnem nastopilo 326 mladih smučarjev z vse Gorenjske priča, da je bila prireditev dobro pripravljena in ponovno kaže, da je za našimi vrhunskimi smučarji številni kader mladih tekmovalcev, ki bo čez nekaj let lahko uspešno zamenjal reprezentante. Pri tem bodo seveda igrala odločilno vlogo športna društva in telesna vzgoja v šolah. V nedeljskem tekmovalstvu se je pokazalo, da je v tem pogledu zlasti slednja na pravi poti in da v večini gorenjskih osemletk in osnovnih šol intenzivno goje zimski šport ter posvečajo mladim smučarjem vedno večjo pozornost, tako pri njihovi opremitvi, kot v pravilnosti vadb na snegu. Nekateri pionirji so se na nedeljskem prvenstvu iz-

kazali z dobro kvaliteto, ki seveda ustreza njihovi starosti. Predvsem so to mlade smučarke iz Bohinja (med njimi je bila tudi najmlajša udeleženka) ter domačini iz Gorij in Bleda. Kaže, da je naš poznani športni delavec Lovro Zemva iz Gorij s svojim naumornim delom uspel vzgojiti nov smučarski rod, ki bo nadaljeval gorenjsko tradicijo in bo nam vsem v ponos. Mladi Gorjani so zavreli s Francjem Mandeljcem na čelu tretje (Tonejc), četrto (Puc), šest (Kunstelj) in še nekaj dobrih mest. Mednje so se uvrstili le Bohinjci in Blejčani. Tudi pri pionirskih so bile najboljše Bohinjke, Gorjanke in Blejčanke, ki so se zaradi slabše pripravljenosti, kajti povsod le ni enakih snežnih razmer. Sicer pa razvrstitev ni niti kdo ve kako pomembna; številni pionirji so bili prežeti z osnovno mislijo - sodelovati in počastiti spomin borcev, ki so za našo svobodo dali svoja življenja.

Ceprav te dni vleče navzdol po Zgornjesavski dolini mrzel veter, ki gre skozi ovčjo kožo, štirinajstletna Lidija Pšenica v Dovjem pravi, da jo prav nič ne zebe in da smučke še raje tečejo. Ona je z uspehom sodelovala na pionirskem smučarskem prvenstvu, ki je bilo preteklo nedeljo v Ribnem. To nedeljo pa namerava nastopiti v mladinskih vrstah na tekmovalstvu v Mojstrani.

Kot že rečeno, je bila organizacija tekmovalstva odlična. Nepredolga progga je bila speljana tako, da so tekmovalci preizkusili svoje smučarske sposobnosti v teku, rahlem spustu in blagem vijuganju. Pionirji so na njej pokazali tudi obilo požrtvovalnosti (pobit s Primskovega je dobesedno del proge pretekel s smučko v roki), tovarštva in prisebnosti. Zgodilo se je to najlepše, da je pionirka iz Bohinja odstopila svoj plašč razgreti vrstnici z Bleda, ko je ta prišla skozi cilj.

Prireditve, kot je bilo nedeljsko smučarsko prvenstvo Gorenjske, bo odslej tradicionalna, že prihodnje leto pa pričakujejo nad 500 pionirjev - udeležencev. Verjetno bodo tedaj razdeljeni v starostne skupine in skupine po kvaliteti (začetniki in taki, ki smučanje že vadijo) ter opremitvi.

V nedeljo so vsi udeleženci tekmovalstva (pionirji in vodje ter sodelavci) v Ribnem prejeli lične pohvale, najboljšim tekmovalcem so izročili diplome, po tri najboljše ekipe obeh skupin pa so prejeli pokale v trajno last. Udeleženci so dobili tudi brošure »Po stozah partizanske Jelovice«, pred in po teku pa so bili postreženi s čajem in topljo pijačo. - Vsa pohvala gre tudi prizadevnemu sodniškemu zboru, ki mu je uspelo obširno tekmovalstvo izpeljati v razmeroma kratkem času. Vsi so pomagali z veseljem in brezplačno!

Lepo gesto je napravil Okrajni odbor ZB NOV Kranj, ki je vsem sodelujočim pionirskim odredom pripravil praktične nagrade (zimskošportno opremo), ki so jih izžrebali njihovi zastopniki.

J. Zontar

KAM U NEDELJO

KRANJ - Danes ob 19. uri bo v prostorih restavracije »Iskra« v Kranju za vse člane redni letni občni zbor Avto-moto društva Kranj. - Jutri, v nedeljo dopoldne, ob 10. uri, bo v Prešernovem gledališču »URA PRAVLJIC«, popoldne ob 16. uri pa P. Levi - POCEM JE RESNICA. - Ob 9. uri bo v Delavskem domu občni zbor nogometnega kluba »Triglav«.

JESENICE - Ob 14.30 uri bodo v Cufarjevem gledališču zadnjičkrat uprizorili mladinsko igrano M. Stančeta »KEKEC IN MOJCA«. - Zadnjičkrat pa bodo uprizorili tudi komedijo N. Michlavellija »MANDRAGOLA«.

Ob 9. uri bo v Strelskem domu »Tomaž Verdnik« pod Mežaklova redna letna skupščina Občinskega strelskega odbora Jesenice.

ZALOG - Ob 15. uri gostuje v Zalogu kvintet Borisa Kovačiča s svojim kulturno-zabavnim sporedom. Po sporedu bo »Mladinski ples«.

BOHINJ - Ob 10. uri se bo pričelo smučarsko podvezno prvenstvo v veslalomu.

KROPA - Tu se bo prav tako ob 10. uri pričelo podvezno prvenstvo v smučarskih ekolih.

MOJSTRANA - Smučarsko podvezno prvenstvo v tekih se bo tudi v Mojstrani pričelo ob 10. uri.

SKOFJA LOKA - Danes ob 20. uri bodo v dvoranah DPD »Svoboda« člani Dramske sekcije iz Skofje Loke uprizorili mladinsko igrano »KEKEC«. Igrati bodo ponovili v nedeljo ob 16. in v večer ob 19. uri.

PREDOSLJE - Danes ob 19. uri bodo v Prosvetnem domu pričeli s plesnimi vajami, ki jih organizira tamkajšnja mladinska organizacija.

NAŠ RAZGOVOR Volivci so imeli besedo

Smo v zadnjih pripravah na občinske konference SZDL. Povsod v kranjskem okraju so že izvolili delegate za te konference, ki bodo brez dvoma spregovorile o najaktualnejših problemih družbenega življenja, hkrati pa bodo to živahne priprave za republiški kongres Socialistične zveze delovnih ljudi, ki bo letos spomladi.

Kako se pripravljajo na konferenco in o problemih bohinjkega kota nam je tokrat pripovedoval tajnik kmetijske zadruge JANEZ ARH, ki je tudi delegat na konferenci:

»Morda najaktualnejši problem, ki smo ga obravnavali v zadnjem času na sestankih Socialistične zveze in na drugih zborovanjih, je bil prav gotovo združevanje. Tu mislim na združitev treh zadrug, to je v Srednji vasi v Bohinju, Bisirici in

Slari Fužini, ki sedaj že delajo pod skupno upravo kmetijske zadruge v Srednji vasi. Drugo pa je združitev občin, in sicer naše, blejske in radovljiške v eno, s sedežem v Radovljici. Okoli obeh združevanj je bilo med prebivalstvom precej pomislekov. Eni so negodovali na ta, drugi na drugi način. Vendar je bila pri vsem tem organizacija Socialistične zveze toliko močna, da je s pravilno politiko in prepričevanjem volivcev, uspela, da so ljudje na sestankih in zborih volivcev izglasovali oba predloga o združevanju, ker so v tem videli pomemben korak naprej pri razvoju gospodarstva v našem okraju.

Pri združevanju vseh treh zadrug je bilo predvsem zato, da bi na področju bohinjkega kota obstajala ena gospodarsko kot tudi kadrovska močna zadruga. Spoprijeti se bomo morali z

marškatere težavo in nalogo. Predvsem bomo sedaj gledali na to, da bomo končali z gradnjo kmetijskega obrata in da bi dobili sredstva za gradnjo novih stariš. Obstaja namreč bojazen, da bi znani bohinjki sir prišel ob veljavo. Sedaj ga namreč izdelujemo na zelo zastareli in primitivni način. Prav zato nas v kratkem času lahko drugi prehitijo.

»Na kakšne težave pa ste našli pri razpravljanju o združevanju občin?«

»Tu so veliki predvsem izrazili bojazen, da ne bo pod eno občino prišlo do ureditve nekaterih gospodarskih načrtov v bohinjki dolini. Mislim, so predvsem na perspektivni načrt razvoja turizma. V načrtu imamo namreč gradnjo hčnice na Vogel, potem gručanje nekaterih hotelov in trgovskih lokalov.

Bojimo se namreč, da ne bi vsa sredstva porabili bolj za lokalne potrebe okoli Radovljice in podobno.

»O čem boste še govorili na bližnji občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva?«

»Tu bo govora še o drugih zadevah. Tudi o športu v bohinjškem kotu bo treba spregovoriti. V Bohinjski Bistrici danes obstajata smučarski in sankski klub. Ta dva pa se s svojo dejavnostjo preveč specializirata samo na Bohinjsko Bistrico. Vemo pa, da so potrebe po tekmovalstvu tudi v drugih predelih Bohinja. Lepo bi bilo, če bi se kateri od teh klubov spomnil tudi zakonitih krajev in bi tam organiziral kakšne propagandne tekme, saj sem prepričan, da je v vsakem kraju precej ljubiteljev bele opojnosti!«

M. Zivkovič

ZUEDALI SMO...

● Tudi na Planini pri Kranju je za zdravstvena predavanja precejšnje zanimanje. Osnovna organizacija RK na Planini je minuli teden organizirala zdravstveno predavanje pod naslovom »Krvodajalstvo«. Navzočim so predvajali tudi zdravstveno vzgojna filma, in sicer »Transfuzija krvi« in »Bil sem v bolnišnici«.

● Prodajalna pri Zihleru v Skofji Loki nima potrebnih skladišč in tudi ne potrebnih sanitarnih naprav, zato naj bi obstajala le toliko časa, dokler ne bo dograjen nov prodajni center, kjer bo tudi prodajalna z živili. Poročevalce sveta za blagovni promet je na zadnji seji Zbora proizvajalcev zagovarjal predlog, naj bi se omenjena trgovina priključila k Irigovskemu podjetju Lubnik.

● Transfuzijska postaja iz Ljubljane je minuli mesec izvedla v tovarni Planika v Kranju prostovoljno krvodajalsko akcijo. Prijavljenih in pregledanih je bilo 182 krvodajalcev, od teh pa jih je bilo 15 odlojenih. Kri je dalo torej 167 krvodajalcev. Vsi skupaj so podarili 54.715 kubičnih milimetrov krvi, kar je približno 55 litrov!

● Komitija HTZ v Železarni na Jesenicah je znova opozorila in naročila upravi podjetja, naj ukrene vse potrebno, da bodo zavarovali prehod med posameznimi obrati. Nadalje je treba izvesti odprave na pražlanih pečeh.

SMUČARSKA SOLA ZA PIONIRJE

Smučarski klub Triglav Kranj prireja tudi letos smučarsko šolo za pionirje in pionirke, ki bo od 23. januarja do 1. februarja. Šola bo vsak dan dopoldne ob 9. in popoldne ob 14.30. Šola bo na treh krajih: v Torkliji z zbirališčem pred graščino, na mali Rupci z zbirališčem pred vhodom v kopalnico in v Bauhenku z zbirališčem pod slalom progga. Prispevek za šolo je 50 dinarjev.

Staršem že sedaj priporočamo, da pravočasno pripravijo najpotrebnejšo opremo za svoje otroke in jim tako omogočijo, da polstene počitnice kar najbolje preživijo na svežem zraku in se obenem pod strokovnim vodstvom navadijo tudi pravičnega smučanja.

SMUČARJI V ZIROVNICI

Pri TVD Partizan v Zirovnici imajo tudi smučarsko sekcijo, ki vključuje 18 tekmovalcev, in sicer 7 tekačev in 9 alpskih smučarjev. Zadnja leta je sekcija kar prenehala delovati. Lani pa je Svet za šport in telesno vzgojo ObLO Jesenice dal pobudo, tako da se je sekcija spet obnovila in postavila na trdnje podlagi. V minuli sezoni se je udeležilo gorenjskega prvenstva v Bohinju v smučarskih tekih 5 mladincev in 4 člani, republiškega prvenstva v Bohinju v smučarskem teku na 15

kilometrov, udeležili so se tudi državnega prvenstva v tekih, ekolih in kombinaciji in so dosegli zelo dobre rezultate. Štirje člani in 1 mladinec so se udeležili tudi republiškega prvenstva v veslalomu. Najboljši med njimi je bil Anton Dolar, ki je zasedel 8. mesto. Izvedli so tudi več drugih prireditev in pionirske smučarske tekme. Ker so to letos ugodne snežne razmere, se njihovi tekmovalci že marljivo pripravljajo, da bodo tudi letos z enakim ali pa še z večjim uspehom posegli v borbo med smučarsko elito.

JANEZ TERAN O SVOJIH VTISIH IZ ANGLIJE

Priporili smo si ugled, ki si ga bomo morali na prihodnjem svetovnem prvenstvu ohraniti

Jugoslovanska reprezentanca je bila za mednarodno prvenstvo Anglije sestavljena na povsem nov način. Zvezni kapetan Bora Popović, ki je šele pred nedavnim prevzel to dolžnost, je namreč naredil načrt, da bo izbrano jugoslovansko ekipo za prihodnja mednarodna prvenstva določil na podlagi kvalifikacijskih turnirjev. Tako smo si na prvem takem turnirju zagotovili mesto v državni reprezentanci za Mednarodno prvenstvo Anglije Markovič II, Uzorinac, Kern in jaz. Razen tega je bila v ekipi še nadarjena igralka ravnanskega Fužinarja Ivanka Petrač, vodja ekipe je bil kar zvezni kapetan sam.

Odhod je bil določen za petek, 30. decembra lani, in sicer preko Avstrije, Nemčije in Belgije. Potne liste smo dobili, v nasprotju z dosedanjim prakso, pravočasno. Toda nastopila je nepredvidena ovira - stavka v Belgiji. Na mednarodnem turističnem odseku v Beogradu so nam povedali, da preko Belgije ni nobene prometne zveze. Edina možnost nam je ostala pot čez Francijo z letalom, a ni bilo na razpolago potrebnih deviz za tako drago potovanje. Skoraj prepričani smo bili, da bomo ostali doma. Komeno je le uspelo Uzorincu po neklih osebnih zvezah dobiti francoske potne liste v rekordnem času, tako da smo imeli še čas preko Francije potovati z vlakom.

Na Novo leto zjutraj smo odpotovali na dolgo pot. Ceprav smo imeli prvi razred, pot ni bila preveč udobna, ker se je precej izlet-

nikov vračalo z novoletnih počitnic in so bili vsi vlaki polni. Po nekajurnem počitku v Parizu, kjer smo imeli le toliko časa, da smo si na hitro ogledali Eifflov stolp, smo nadaljevali pot proti Londonu, kamor smo prispeli v ponedeljek, 2. januarja, pozno zvečer.

Naslednji dan nas je že čakal dvoboj z Angleži. Zvečer smo v londonskem predmestju Tottenham igrali mednarodni dvoboj z angleško reprezentanco. Po znanih dveh katastrofah v Jugoslaviji, so bili domačini sedaj še večji favoriti. Toda kakor se v športu velikokrat dogaja, tako je bilo tudi sedaj. Wo smo najmanj pričakovali, smo prikazali dobro igrano in zabeležili pomembno zmago nad Angleži na njihovem terenu s 5:2. Predvsem me je presenetil način, kako so angleški igralci sprejeli poraz. Na nobenem ni bilo videti,

da bi si kaj jemal k srcu slabo igrano in poraz pred domačim občinstvom. Že v Zagrebu in Mariboru sem opazil, da Angleži vsak

Janez Teran

še tako težaven dvoboj vzamejo brez vsake nervoze in strahu pred porazom. To je izredno velika moralna prednost. V naši ekipi je normalno ravno obratno, kar je imelo že velikokrat neugodne posledice. Mislim, da je bil eden izmed važnih razlogov naše zmagre tudi enotnost ekipe. Ni bilo nobenih preplovov ali zavistih okoli sestavljanja ekipe, kar je bil do sedaj v jugoslovanskem moštvo obvezen pojav.

Veliko bolj pa je poraz odjeknil v angleških športnih krogih. Vsi tudi največji angleški časopisi, ki so poslali na turnir najboljša poročevalca, so le v kratkem objavili rezultat dvoboja.

Naslednje štiri dneve smo igrali v londonski četrti Greenwich.

MEDNARODNO PRVENSTVO ANGLIJE

Predvsem je bila za nas zanimiva sodniška služba na tem turnirju. Sodniki so bili le starejši resni gospodje, ki so zelo strogo opravljali svojo nalogo. Pri igri parov sta na vsaki strani ringa stala celo dva sodnika, ki sta pazila, da ne bi igralec serviral izven mize. Če se je to zgodilo, je sodnik s kratkim »out« prisodil »poen« nasprotnikom brez kakršnegakoli predhodnega opomina. Ko so bile na sporedu finalne igre, je bilo okoli mize nič manj kot 11 sodnikov.

Izidi s tega tekmovalstva so poznani. Dosegli smo lepe rezultate, posebno še, če upoštevamo, da so razen Čehov in Romuna Neugulescuja, nastopili vsi vidnejši evropski igralci. Mednarodno prvenstvo Anglije je tudi pokazalo, da novi japonski udarec »top-spin« ni tako enostaven kakor izgleda.

Markovič II je s pridom uporabil to novost in prav smešno je bilo videti take igralce kot so Sido ali Larason, kako jim je žoga odletela daleč preko mize ali pa zelo visoko na nasprotnikovo stran, kar je bilo seveda za zaključni udarec najpriladnejše. Pri »top spinu« se da žogi zelo veliko rotacija. Njen let je precej počasen, dokaj visok, na nasprotnikovo stran pa je boljše, če pade čim bolj pri mreži. Tedaj nenadoma hitro odskoči in edina uspešna obramba je žoga »stopati«. Seveda je boljše še preventiva: ne sme se nasprotnikovo močno rezati žoge, ker »top-spin« ima isto smer rotacije kakor rezana žoga in s tem je novi udarec še neugodnejši.

Zadnji dan smo si ogledali tudi glavne znamenitosti angleške prestolnice. Bili smo na Trafalgar Squaru, velikem trgu, kjer je Nelsonov spomenik, Piccadillyju, pravemu centru Londona, poznanem predvsem po nočnem življenju, videli smo Westminsterko palačo z Big-Benom tudi od znotraj, Buckinghamski dvorec s slovitiimi negibnimi stražniki, predvsem pa je znan muzej voščanih figur M. Tussand. Tako smo se »osebno« spoznali z vsemi veličinami človeškega rodu in se srečali celo z maršalom Titom.

V nedeljo zjutraj smo odpotovali iz Londona domov, zadovoljni, obenem pa smo se zavedali odgovornosti, ki smo si jo s tem uspehom prevzeli, kajti svetovno prvenstvo v Pekingu je pred nami in če se bo Jugoslavija udeležila tega velikega tekmovalstva, bo treba braniti ugled, ki smo ga na zadnjih turnirjih po Evropi dosegli. JANEZ TERAN